

VIKARIET

ZSIDÓ NAPILAP

Ara 5 lej
Péntek, május 20.
1938—5698. I. évf. 19.
XXI. évf., 112. szám.

Kezdetben volt a petróleum...

Most figyeljünk oda, napról-napra, nehogy elmulassuk. Most megfigyelhetjük, hogy készül egy államesiny, hogy vonulnak fel az erők és készül berendezkedni egy újabb fasizmus. Most megint megfigyelhetjük, milyen erők fakasztják fel és küldik elvonulni a színskála valamelyik színű ingesét.

Figyeljük meg. A legelső hír csak úgy szökött, hogy Cardenas mexikói köztársasági elnök kormányja bejelentette a Mexikóban idegen tőkével működő petróleumvállalatok kisajtítását. Az ügyből ekkor még hiányzott minden politikum. A kérdés Mexikó belügye volt. Nem is új belügye. Már évek óta élt ez a szándék a mexikói kormányban, most azután végre határozott.

A hírre csak később reagált Anglia is meg Amerika is, amelyek állampolgárai a különböző érdeket mexikói petróleumvállalatok tulajdonosai. Sőt egyideig csend volt. Mondhatni hetekig. Közben persze tárgyaltak s majd amikor kiderült, hogy a mexikói kormány kitarthatározása mellett, csak akkor lépett fel együttesen Anglia és Amerika és szakította meg a diplomáciai összeköttetést.

A terv, a még nem tudni, hogy milyen színű ingesek terve, már ekkorra elkészült. Nyomban ezután, a diplomáciai összeköttetés megszakításáról adott hírt a sajtó, misztériózus hírek érkeztek némi Mexikóba irányított, de Amerikában letelepített repülőgépszállítmányokról bizonyos mexikói tábornok címére, aki köré a mexikói fasizmus köré csoportosult. Erre azután már megtett mindenféle az angol és az amerikai sajtó. A cikkek és a hírek özöne perhorezkálja most már a mexikói kormány kisajtítási jogát. De nemcsak kint, hanem bent, Mexikóban is megindult, egyelőre még látnatlan kezek intézésére, a közvélemény megmozgatására, felkavarására, sőt dúlására. A két árcvonal már világosan kialakult. A tábornokot, akinek címe a repülőgépeket elindították, a kormány a közvélemény hozzáhozó részének nyomására nyugdíjaztatta. A tábornok még egyelőre hallgat, de...

Igy készül az egyelőre még kideríthetetlen színű ingesek akciója. Már több helyen készült így, hogy kezdetben volt a petróleum, azután pedig megszületett egy új birodalom. Kezdetben Deterding és azután az ártiparagrafus. Most is ilyen történet. Figyeljük meg. Ez a történelem munkája. Csodálatos tevékenységéhez most hozzáférhetünk. A kortárs páholyából egész világosan látható a mechanizmusa.

A szudeta-németek a nemzetközi politikában

Május 14-iki beszédében az Anchlussról szólva, azt mondotta Mussolini: a fasizta Olaszország nem vállalhatja magára azt a hasztalan feladatot, hogy megakadályozza a németeket egységük iránti törekvésükben. Mussolini ezzel igazolta az Anchluss, az argumentum azonban érvényes a szudeta-németekre nézve is.

Arra nem lehet számítani tehát, hogy az olaszok akár diplomáciai uton is, szembe helyezkedjenek Konrad Henlein híveinek törekvéseivel. Ellenkezőleg. Ezt a magatartást még a Róma-London meggyezés sem befolyásolja. Angliának gondja volt arra, hogy birodalmi és gyarmati érdekeit összeegyeztesse Olaszországgal, de Közép- és Kelet-Európa problémáira nem tért ki az egyezmény.

Annál inkább érdekelt van a kérdésben Franciaország, amelyet 1925 október 16-ika óta felszólítás segélynyújtási egyezmény köt Csehszlovákiához. Ez a szerződés garantálja a Németország és Csehszlovákia között létrejött döntőbírói egyezményt is, amelynek megsértése esetén Franciaország köteles magát, hogy segítséget és támogatást nyújt Csehszlovákiának.

A cseh-német döntőbírói egyezmény

Veszedelemesen feszült a helyzet Mexikóban

Angol és amerikai olajmágnások pénzlik a mexikói fasizta mozgolódást

Mexikó-City, május 19. Mexikóban a helyzet veszedelemesen feszült, meglehetősen zavaros hírek, a polgárháború bármely pillanatban való kitörésének lehetőségéről szólnak. A hírek egy ponton meg egyeznek abban, hogy a Cardenas-kormány elleni erőszakos kitérésrel fenyegető kizsákmányos központjában Cedillo laspalmasi földbirtokos áll, akit nyilvánvalóan Amerika támogat. Cedillót, volt földművelésiügyi miniszter s tábornoki rangot viselt a mexikói hadseregben, a katonaság kötelezőleg végleg elbocsátották. Most laspalmasi birtokán él s innen irányítja mozgalmát, melynek igen sok híve van. Cedillonak állítólag 18 ezer felfegyverzett párt-híve, sok hadianyag és fegyver áll rendelkezésére.

Újabb mexikói jelentés szerint, Cardenas tábornok elmozdította Saturnio Cedillo tábornokot, San Luis Potosi tartomány kormányzóját, aki zendülést készített elő. A köztársasági elnök személyesen megjelent San Luisban és közölte, hogy megengedi Cedillo tábornoknak a szabad visszatérését laspalomasi birtokára, abban az esetben, ha beszovaltatja a rendelkezésére álló fegyvereket és löszert. Az elnök szerint a közvéleménynek az árulók segítségéhez folyamodnak, hogy rendezést okozzanak, megtorlásul a vállalatok kisajtítása miatt.

Mint Londonból jelentik, a brit sajtó határozottan foglalkozik a Mexikó-Nagy-Britannia affárral és ahogy a különböző pártállású lapok egyhangú véleményéből kitűnik, Anglia olajmágnásai megtorlásra izgatnak a köztársaság ellen, rámutatva lapjaikban arra, hogy Mexikónak nem az első

kísérlete ez oly irányban, hogy érvényesítse a „Mexikó a mexikóiaké” elvet, amik a végén mindig rendkívül véres, belső forradalmakban bosszulták meg magukat. Huerta és Villa harcai is egy angolszász ellenes megmozdulás következményei voltak és bizonyos, hogy Cardenas elnök pozíciója komoly veszedelembe fog azóta, amióta a diplomáciai viszonyt Angliával megszakította. A petróleum-telepek kisajtítása ugyanis ugy Angliát, mint Amerikát nagyon is érzékenyen érinti. Nem kevesebb összegről van itt szó, mint 100 millió font sterlingről (100 milliárd lej), amelynek ellenértéke ma már Mexikó kormányának az a nem sokat jelentő garanciája csupán, hogy 10 éven belül ki fogja fizetni. Amerika és Anglia azonban aligha fog ezzel melegezni és így nincs kizárva, hogy az északamerikai kontinens egy darabjában a legrövidebb időn belül poklok ördögei szabadulni el, valamilyen jelszó alatt.

Cardenas a fentiek miatt érthetőleg úgy bel, mint külpolitikailag igyekszik hátrvédeket szerezni. Egy jobboldali forradalom elkerülése érdekében a minimumra redukálta a spanyol köztársaságiak fegyveres alimentációját, sőt odáig ment, hogy május 1-én táviratban üdvözölte Hitler kancellárt is. Londoni vélemény szerint mindez azonban aligha fogja megakadályozni a megtorlást, amelyet a mélyen megbántott angol diplomácia fog előkészíteni.

A világ nagy meglepetésre készülhet elő — jelenti a jól informált Havas ügynökség is — és ennek árát bizonyára nem Anglia fizeti meg.

Daladier cáfolja a kormánya bukásáról terjesztett álhíreket

PARIZS, május 19. Daladier francia miniszterelnök nyilatkozott a Franciaországban elterjedt álhírekkel kapcsolatban. Kijelentette, hogy a rémhírtérjesztőkkel szemben a legszigorúbban fogják eljárni. Hangoztatta a francia miniszterelnök, hogy kormánya a békét szolgálja. A londoni megbeszélésekkel kapcsolatban leszögezte, hogy Franciaország képes arra, hogy egymagában is biztosítsa határait és gyarmatait.

minden olyan vitás kérdést, amely normális diplomáciai uton nem intézhető el, döntőbírói bíróság elé, vagy pedig a hágai nemzetközi bíróság elé utal.

Az Anchluss után Göring megnyugtatta Prágát, hogy a cseh-német döntőbírói egyezményt tiszteletben fogják tartani.

Az egyezményrel azonban sem Olaszország, sem Anglia nem vállaltak közösséget annakidején. Csúsz a szovjet csatlakozást 1935-ben a Csehszlovákia érdekében vállalt francia kezességhez, egy cseh-csoz egyezmény keretében.

Chamberlain angol miniszterelnök emlékeztetéses parlamenten beszédében kihangsúlyozta, hogy az angol politika nem lehet közömbös a béke problémájával szemben, bárhol is merülne fel fegyveres konfliktus lehetősége. A legutóbbi angol-francia tárgyalások során a két nagyhatalom meggyezett abban, hogy együttműködnek a közepurópai problémák békés és igazságos elintézésé érdekében.

Ez volna a nemzetközi keret, amelyben a szudeta-németek követeléseinek problémája mozog. Lényegében Henlein követelése Cseh-

szlovákia belső ügyét képezi. A cseh kormány most dolgozik a kisebbsége kstatutumán, amely nyilván a megértésnek és az engedményeknek abban a széles szellemében lesz megszerkesztve, amely a csehek kisebbségi politikáját már eleve jellemezte. Sajátos és tragikus mozzanata a szudeta-német megmozdulásnak, hogy Csehszlovákiában éppen azt a közepurópai államot támadja meg ez a kérdés, amely a kisebbségekkel szemben a leghumánusabb, a leglojalisabb magatartást tanúsította.

A szudeta-németek azonban olyan kívánásokkal is álltak elő, amelyek a cseh állam külpolitikáját és területi integritását teszik vita tárgyává.

Igy került ez a kérdés nemzetközi tanácskozások, diplomáciai demarsok tárgyává. Kétségtelen, hogy az új kisebbségi statutum kvázi autonómiát fog a szudeta-németek számára biztosítani.

Az sem lehet vitás azonban, hogy a cseh kormány nem kényszeríthető az engedményekben egy demokratikus állam területi építésének és létének feladásáig.

VILÁG TUKRE

A zsidók multja Braziliában

Az újabb Braziliába érkező igen nagy számú zsidó emigránsok számára alig van érdekesebb jelenség, mint az első zsidó kivándorlók története a brazilok földjén. Ebben az irányban a kutatások természetesen számos akadályba ütköznek, a kivándorlók rendszerint megmásított névvel hagyták el hazájukat, azon kívül jórészt marannusokról volt szó, akiknek érdekükben állt zsidó eredetük leplezése, minek következtében portugáloknak, illetve braziloknak tartották őket.

A tengeri hajózás szempontjából döntő tudományokban a portugál zsidók a 15. század folyamán meglehetősen tekintélyes szerepet játszottak. Az olyan férfiak, mint Abraham Zacuto, Jehuda Ibn da Veyga de Portugal, Mestre Rodrigo, Mestre Jozé Visinho és Mestre Moises, akik térképezőként, csillagászokként és matematikusokként váltak ki, abban a korban, a nagy felfedezések korában a tudomány világában igen nagy tekintélyre tettek szert.

A zsidók azonban nemcsak elméletileg, hanem gyakorlatilag is nagyban hozzájárultak az ismeretlenbe hajózó felfedező flották sikereihez. Kétségtelen például Gaspers de Gama zsidó eredete, aki Brazília felfedezőjét, Pedro Alvares Cabral szerencsés kimenetű útján, mint tanácsos kísértte. Gamat Cabral személyesen hívta meg az ismeretlenbe tartó utazásra, nemcsak azért, hogy „mint fordító és tolmács hanem mint tanácsos és az indiai és afrikai tengeri utak kitűnő ismerője is”, hasonló közre vállalkozásában.

Manuel portugál király az új felfedezésnek nem tulajdonított különösebb jelentőséget, mert ő is, mint kortársai többsége. India varázsa alatt állt. Ezért érthető, amiért a király elfogadta Fernandes de Noronha, egy gazdag nemesített új-keresztyén tanácsát és az új, felháthatatlan hatalmas terület egy részét zsidó gyarmatosítók bérletébe adta. 1498-ban és röviddel ezután, 1506-ban történtek Portugáliában a nagy zsidó üldözések s így igen nagy azoknak a száma, akik kisérek voltak a Fernando által teremtett helyzetet kihasználva. A bérleti szerződések szerint a zsidók megállapított magasságu díjat fizettek a koronának a bérletért. Ezzel szemben megkapták az ugynevezett „brazil”-fával való kereskedelem monopóliumát, amit az akkori idők vegyi ipara értékesített s ami után az ország a nevére kapta. Így történt, hogy különösen az inkvizíciós törvények felállítását után, 1536-ban egyre több zsidó öszönlött az új országba, főleg a szegényebb rétegekből, míg a jobban el látottak jórészt Hollandiába vándoroltak.

A braziliai zsidók a kereskedelemben kívül cukor, dohány, rizs és gyapottermeléssel foglalkoztak s az egyes tartományok kormányzó általán szivesen látták őket, annál is inkább, mert a portugálok tulajdonilag az indiai területeket árasztották el. A mostani San Paulo állam — amely a leggazdagabb a 21 brazil állam közül első gyarmatosítói közé tartozott Joso Ramalhos félig legendás alakja, aki valószínűleg hajótörés következtében sodródott Brazília ismeretlen partjára még azelőtt, hogy Gabral — hivatalosan — felfedezte volna az új földrészt Európa számára. Ez a „tüzember” (carmuru), ahogy az indiánok a fehéreket a fegyvereik miatt nevezték, a Tibirica indiánok törzsében vezető pozícióra tett szert, végül feleségül vette a törzsfőnök leányát, Baltirat. A terület későbbi kormányzója, Alfonso de Souza felismerte

Remalhos jelentőségét a fehérek és rézbőrűek közti összeköttetés kiépítése szempontjából s kinevezte guarua morrá, később pedig Santo André da Borda Do Campo főnökévé.

Hogy Joso Ramalho kikereztelkedett zsidó volt, az kétségtelen s Isaac Reisman: Historia dos Izraelitas no Brazil című könyvében a bizonyosság lehetséges fokáig bebizonyította. Különösen felűnő, hogy a hivatalos aktákat Ramalho, miután analafabéta volt, nevének kezdőbetűivel látta el, de a betű héber formájával, a többi betűt pedig latin alakjában vaaki más, valószínűleg a titkárai írták ki.

Az új ország szabad fejtételei között csakhamar virágzó zsidó kolóniák keletkeztek. A viszonyok ereje, amely az indián veszedelemmel szemben egységbe kovácsolta a bevándorlottakat, minden faji és egyéb különbségnél hatalmasabbnak bizonyult. Brazília első püspöke, Péro Fernandes Sardinha megtámadta az inkvizíciós törvényszék felállítását. Később mégis érkeztek Portugáliából agyvezezt vizitátorok, akik a zsidóságra visszatért marannusok ellen vizsgálatot indítottak, majd az illetéket hajóra tették és Portugáliába szállították.

A brazíliai zsidók számára a legboldogabb idő a pernambucói holland uralom rövid korszaka a 17. század közepén. Recife holland megszállása után (a holland katonák soraiban zsidók is szolgáltak) a zsidók minden irányból az új impérium alá önlöttek. A zsidókat a hollandok helytartója, Nassaui Móric herceg igen barátságosan fogadta. Recifeben, (a név ugy látszik a héber ratzuf szóból ered: jelentése rakodóhely) fejlődött Braziliában először zsidó szellemi élet. 1648-ban, amikor a harminc éves háború befejeződött, alapították a recifei zsidó hitközséget, miután a híres amsterdami rabbi, Ishack Abuhab de Fonseca odaérkezett. A recifei zsidók száma akkortájt körülbelül ötezerre tehető. Amint akkori népszerű portugál dalokból kiderül, a zsidók mint cipészek, szabók s más kisiparosok étek, azonosívták szénél, gyümölcseket, fával és más apró dolgokkal kereskedtek. Mások az ország belsejébe — életük kockázatával — szállították az ország termékeit, amit azután gyakran csere után Európába exportáltak.

A portugálok és hollandok közötti harc végül a portugálok győzelmével és a pernambucói zsidó kolónia megsemmisítésével végződött. Új, általános szétszóródás következett be ismét. Számos zsidó visszatért Európába, mások Közép-Amerikának vették útjukat, avagy egyenesen Newyork és Philadelphia felé, városokba, amelyeknek a lakosságában még ma is számos portugál névre bukkanunk. A viszsamaradottak megosztották testvéreik sorsát, akik Brazília óriási területén szétzórta étek. Az üldözések és fenyegetések következtében, amennyiben még nem tértek ki, áttértek a keresztény vallásra s így a nyomuk zsidó nevével együtt, amire a vizitátoroktól való félelmükben kényszerültek, eltűnt. S amit nem értek el a kényszerrel, azt annál inkább elérték szabadsággal. 1808-ban VI. János király megnyitotta az ország kapuit az általános bevándorlás előtt s az így megkezdődött népkérvetésben a zsidók is összevgyűltek a többi fajtákkal.

Említsre érdemes még a Pernambucóból elűzött zsidók egy csoportjának kalandos és megrázó sorsa. Ezt a csoportot a 17. század közepén a portugálok győzelmétől, egy David Nassib nevű zsidó vezető s valószínűleg az indiánoktól támogatva, elkerült egész Rio Surinámig, nem messze a francia Guayanától, s ott letelepedett. A helység neve Savana Judea néven ismeretes. Még 1830-ban, kétszáz évvel később is akadt angol kutató, aki megírta, hogy azon a vidéken olyan helysége bukkant, amiben csak zsidók laktak. Később a pusztaságban már csak házak és egy zsidó temető romjaira bukkantak...

Felvilágosítások állampolgársági ügyben

A chui ortodox zsidó hitközség tanácsadó iródja állampolgársági ügyben felvilágosításokat ad szegénysorsuk és kisegyzetenciók számára Clujon, Str. Gen. Berthelot 8. sz. alatt.

Pénteken, május 20-án d. u. 2-5 órák között.

Egy hét művészi eseményei Palesztinában

Tel-Aviv, május 19. Sargent Malcolm, a nagyevű angol karmester volt a palesztinai filharmonikusok utolsó vendége. Ezzel a hangverseny sorozattal zárul a palesztinai filharmonikusok szezonja. Az első Sargent hangversenyt Friedmann Ignác zongoraművész játéka tette még ünneppé. Sargent az első hangversenyen Delius angol zeneszerző táncrapszódiját, Händel Feuermusik-ját és Dvorák VI. szimfóniáját dirigálta. Friedmann Ignác Liszt D-dur zongoraversenyét játszotta. Friedmann Ignác ugy halad ma a zongoraművészek élén, mint ahogyan Hubermann a hegedűművészek előtt. Játéka nem a virtuozitásra, vagy látványosságra törekvés. A zenei élmény testesül meg benne, mint ahogyan Hubermannban. Az összehasonlítás igen kézenfekvő: egyik éppen úgy felette áll a bírálói kiséreleteknek, mint a másik. Hódolat jár nekik, nem bírálát.

Sargent karmesteri zsenije a második hangversenyen bontakozott ki igazában. Elgar angol zeneszerző vonós-szerenádijával, ezzel a hangulatos romantikájú kompozícióval ismertetett meg. De utána hallatlan erővel és szuggesztivitással Cesar Franck D-moll szimfóniáját dirigálta. Az abszolút precizitás mellett az a szokatlan tűz volt meglepő, ami az északi dirigensből kiáradt és amellyel megrázó módon tudta rekonstruálni a mű

örök mozgását és nyugtalanságát. Befejezősül Beethoven második szimfóniáját vezényelte és a két utolsó tételben érvényesítette azt a dirigens tökélyt, amellyel ezt a közönséget már régen megnyerte önmagának.

Bracha Cvira, a népszerű jemenita énekesnő nagysikerű amerikai turnéja után most rendezte első hangversenyét. Sajnos, műsorán még nem szerepelnek a jemenita dalköltés friss termései. A művésznőnek így is igen nagy sikere volt.

Friedmann Ignác önálló hangversenyt válogatott és előkelő közönség nézte végig. Az ősz mester Bach, Busoni, Chopin és Schumann műveket mutatott be.

Malcolm Sargent a jeruzsálemi hangverseny közvetítése után előadást tartott a rádióban a zsidó zenei kísérletekről. Nagy lelkesedéssel beszélt a zenekar fejlődéséről és hangsúlyozta, hogy különösen a vonózenekar talán az egész világon egyedülálló. A zsidó zeneszerzői kísérletekről szólna kiemelte, hogy ebben az irányban már vannak figyelemreméltó eredmények. Ha majd a zsidó zeneszerzőnek alkalma nyílik zsidó karakterű művet alkotni, megteremtődik a zsidó műzene is. Olyan zsidó karakterű zenét ért alatta, mely ilyen jellege mellett az általános zenei kultúrába is bekapcsolódhatik.

(—lay.)

A telavivi Keren Kayemeth konferencia

Április 19-én este nyílt meg a Keren Kayemeth konferenciája Tel-Avivban, amelyen számos vendég és képviselő vett részt. Az elnöklést Ussischkin látta el, aki üdvözlőbeszédében a Keren Kayemeth bevételének az utóbbi években történt emelkedése felett meglegedését fejezte ki. Kijelentette, hogy a KKL bevétele több mint 400 ezer fontra emelkedtek évenként. A földvásárlásokra vonatkozóan bejelentette, hogy a KKL az elmúlt két évben 56 ezer dunam földet váltott meg és még tíz-

szer ennyit lehetett volna megváltani, ha szükséges pénzüsszeg állt volna rendelkezésre.

Dr. Weizmannól átirat érkezett, melyben üdvözlö a konferenciát és kijelenté, hogy csak a föld megváltása képezi Palesztinában minden zsidó munkának egyedüli alapját. Ben Gurion a konferenciához intézett levelében a KKL funkcióját a mai időkben vázolta.

Felszólaltak még Rabbj Meir Berlin, Rab Amiel és I. Rokach polgármester.

A marokkói zsidófiu karrierje

Hore Belisha, az angol hadsereg korszakos reformátora

Az angol kormány körül három fiatal politikus magaslik ki: Eden, Duff Cooper és Hore Belisha. Reszortszerűen bizonyos vonatkozásban egymáshoz is tartoznak. Ezekben a viharos időkben Anglia diplomáciáját és haderejét ők igazgatták és cserélték ki egymás között, vagy ki fogják majd cserélni hivataliakat. Duff Cooper elődje volt Hore Belishának a hadügyminisztériumban, míg Hore Belishát, aki ma hadügyminiszter, úgy emlegetik, mint aki nem sokára a Foreign Office irányítására kap megbízást. E pillanatban Hore Belisha van fent: Eden ugyszólván szabadságos van, míg Duff Cooper pillanatnyilag egy régi, hagyományokban gazdag hivatali irányítót, a brit tengerészetet, amelyet tervszerűen ki fogják építeni. Az angol hadsereg azonban, amely ma Hore Belisha irányítása alatt áll, kritikus átmeneti helyzetben van, várja nagy reformátort és a hadügyminiszterben van is megfelelő lendület és objektív becsüvés, hogy a reformokat végrehajtsa.

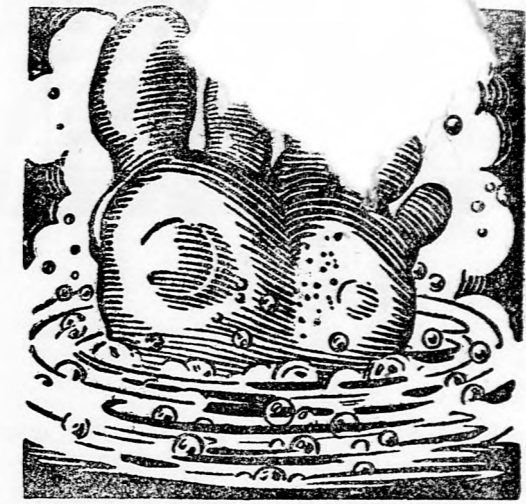
Hore Belisha sokkal gyorsabban és ugrászerűbben emelkedett, mint Eden és Duff Cooper, akik hatalmas társadalmi és politikai összeköttetéssel rendelkeznek. Eden régi, előkelő gentry-család leszármazottja, kitűnő kapcsolatokkal a sajtóhoz (apósáé a befolyásos „Yorkshire Post”), akit Austen Chamberlain protezsált. Duff Cooper az egykori trónörökös és mostani angol exkzárly szűkebb környezetéhez tartozott. Mindketten a társadalom és a haladó akadémiai elit tagjai. Hore Belisha azonban, aki egy marokkói zsidócsalád leszármazottja, csak saját magára támaszkodhatott. Nem is tartozik, mint két kollégájára, a nagy konzervatív párthoz, hanem a gyöngye nemzeti liberális párt képviselője. Nem volt könnyű tehát számára felelős kormány-állásba feljutnia. Egészen fiatalon, mint diák ment a frontra és mint önnagy szerelt le. Megmaradhatott volna a hadseregben, de

a fiatal hadviselt diák tovább tanult és rendre letette vizsgáit. Nem kerestek összeköttetéseket, de kiállott a négygyűléseken és beszélt. A választók mindjárt látták, hogy az új generáció egészen kivételes tehetségével állanak szemben és 1923-ban beválasztották az alsóházba. 1934-ben nagy szervezői képességeire való tekintettel közlekedési miniszternek nevezték ki. Egészen rövid idő alatt nagy nevet szerzett azzal, hogy a legkomplikáltabb közlekedési problémákat megoldotta és leegyszerűsítette. Különösen a nagyvárosok autóforgalmát egyszerűsítette le meglepő módon, amit a francia nagyvárosok is lekopiroztak.

1937-ben, alig hogy kinevezték hadügyminiszterre, Hore Belisha nagy dologba vágta fejszéjét: az egész vezérkart kicserélte és fölfrisíttette. A régi érdemes hadvezérek kiváltak és új férfiak kerültek vezető helyekre.

1938 márciusában Hore Belisha kihirdette az alsóházban a brit szárazföldi hadsereg nagy reformját, a legalaposabbat, amit Kitchener óta az angol armádiában végrehajtottak. Ez már egészen más feladatok elé állította Hore Belishát, mint a városrendészet. A világ mint bátor hadseregpolitikust ismerte meg a fiatal minisztert, aki immár nagyvonalú diplomáciai akciók iránt is érdeklődést tanusít. Nemrég meglátogatta Mussolinit és római utjáról visszatérve, Párizsban előkészítette a nagy londoni tárgyalásokat, amelyeket Daladierrel és Gamelinnel való beszélgetése során katonailag alapozott meg. E diplomáciai útja után Londonban és Párizsban az a hír járt, hogy Hore Belishát nem sokára lord Halifax utódjának fogják kinevezni. Egyelőre még kérdés, vajjon ez a nagy intelligenciájú és bátor kezdeményezésekben gazdag fiatal államférfi vállalja-e azt az állást, amely a világpolitikát döntő módon befolyásolhatja.

ÉRZÉKENY LÁBAK TYUKSZÁRVAK amelyek FÜRÖDNEK

ebben a tejszerű fürdőben azonnal megkönnyebbülést érez AZ OXIGÉN: a nagy gyógyító

Az eljárás nagyon egyszerű: oldjon fel egy maréknyi Saltrates Rodell-t melegvízben — figyelje meg jól a számtalan apró oxigénbuborék felszabadulását. Amint beáztatja lábait ebbe a felfrissítő tejszerű fürdőbe a legsúlyosabb láb és bokafájdalmak is azonnal megszűnnek. A gyulladások, kivörösödések, a lábujjak közötti viszketésgörgő mintegy varázsszóra elmulnak. Kihasadó bőrfelületek, a bőrkeményedések begyógyulnak. Az oxigénnel telített gyógyfürdő behatol a szövetek legmélyébe még a legmakacsabb tyukszemek gyökereit is feláztatja úgy hogy az ujjával, kiszedheti azokat. A dagadtok eltűnnek, cipőjét könnyedén húzhatja fel, nem fogja szorítani és a járás — amely eddig kín volt az Ön számára — ezután élvezet lesz, oly könnyedén fog járni, mintha lábai szárnyat kaptak volna. A Saltrates Rodell-t orvosok rendelik. Kapható minden gyógyszerüzletben és drogeriában.

FONTO SI — 10.000 propaganda csomagot dobunk piacra 10 lejes reklám árban. Kísérletképpen még ma vásároljon egy csomagot! Takarékossági szempontokból vásároljon rendszeres csomagot, vagy dupla családi csomagolást!

Hore Belisha megcsodálta, hogy ma Angliában és az egész világon a politikát katonai szemézőből itelik meg. Ausztrália lesz a jövőben a Nagy-Oceán katonai kincstára, Kanadában hatalmas brit repülőgépipar keletkezett és az új hadügyminiszter érdeme, hogy az Egyesült Államok Angliát háborus repülőgépekkel fogják ellátni. Nagy-Britannia háborus forrásai és öszeköttetéseit szükség esetén kintőnően meg lesznek szervezve. Már pedig eddig is rengeteg nyersanyagot és élelmiszert halmoztak fel, 1936 óta Anglia ropant háborus ipart épít és az egész nemzetgazdaság a mozgósítás előkészítésére van berendezve.

Hore Belisha legfőbb útjása, hogy le tudta győzni az angol hadsereg technikai elmaradottságát. Nem térhetett vissza automatikusan a régi stílushoz. Modernizálni és reformálni kellett a hadsereget. Ezt pedig egészen felülről kezdte, amikor is a vezérkar főnökét és annak helyettesét eltávolította és pedig nem tisztán azért, hogy fiatalabb erőket érvényesítsen, hanem hogy a fontos posztokra modernül gondolkodó katonákat tegyen.

Nem csoda, ha a német katonai körök irigykedve, de azért tisztelettel beszélnek erről a „civil” reformátorról, aki hozzá jó zsidó is. Vezetője volt a londoni keleti zsidók hitközségének és csak akkor mondott le erről a tisztségéről, amikor a király és Anglia közlélete e fontos pozícióra hívta meg. Hore Belisha azonban megígérte, hogy továbbra is szívesen áll a zsidó vallásközösség rendelkezésére, ha igénybe akarják venni akár organizatorikus tudását, akár játékonyosságát.

EGYESÜLETI ÉLET

A Haggibbor atlétikai szakosztálya ez-uton is értesíti az érdeklődőket, hogy alakuló ülését f. hó 23-án, hétfőn este pontosan 8 órakor tartja az egyesület helyiségében, Str. Stroescu 7/b alatt.

Cionista közélet Sigheten. A sighet-i cionista helyicsoprot egyre szélesebbkörű aktivitást fejt ki. Sikerült újjászervezni az összes ifjusági csoportokat, amelyeket egy szépen aktiváló ifjusági blokkba tömörítettek. A Brit Hanoar a kulturprogramon kívül a legnagyobb előnnyel fogott hozzá a minél sikeresebb sékel-kampány lebonyolításához, ugyanakkor nagyban folyik a KKL persely kihelyezési akció is.

A Haggibbor tornaszakosztálya felkéri összes tagjait, hogy hétfőn este 8 órakor tartandó szakosztályi ülésen feltétlenül megjelenni sziveskedjenek.

Négy kilo meg

Egy vér

Párizs, május 19-én. Hétéllezelőtt egy jelent dekrétum francia nép, tudós és főleg vérontás kilométerrel növelését. Négyezer négyzetóra terület, mi Belgium és Hollandia területét, hogy egy a déli sarok Adelia határvonamerték Franciaország területét.

A hír természetesen hang nélkül a nemzetfenntartás nélkül dekrétumhoz, meföldje jelentős társól, Ausztráliától országok nem értelegi bázzsal rendelkeznek. Norvégia is van az új francia Keht norvég külne nére kijelentette, nek nem befolyásérdekeit. Ezzel szpitány, aki részt expedíciójában, kmar anektálta nemzetközi konferenciát megállapítaná a birtok-szférát.

A négy héttel elment d'Urville k a déli sarok egy tben neveztek ki t d'Urville, aki né körül. A francia kapott arra, hogy végezzen a sarki berében indult el hajó fedélzetén, a száz kísért. A kégett az ausztráli nuár 21-én átver egy szabad öböllel razzföldet pillantol a Dumont d'Urville bárkák grákel és néhány n vissza a partról. sége után Adelia nappal később egy amelyet kód bori védtek. Ennek a Adelia földjének mint Victoria tartalmaz. Ez a de a legviharosabb lagos hőmérésklé val viharféle ké tás nélkül 8-9 300 kilométer se

1908-ban Ang szuverenitását a liaia vizekhez te majd 1917-ben a pendency-t. A b tleteken az utó lendületet vett. 30 milliárd arany produkáltak és cethal halásztikai fontosságáza a területek s Norvégia, amely érdekeltségei ez dult meg az A től, hogy 1928-b I. Péter szigetei partvidék egy r

Most azután

Négyszázezer négyzetkilométerrel növelte meg területét Franciaország

Egy vér és zaj nélküli hódítás, amelyről a francia nép nem is tudott

Páris, május 19. Franciaország négy héttel ezelőtt egy a hivatalos lapban megjelent dekretum után, anélkül, hogy a francia nép, tudott volna róla, zaj nélkül és főleg vérontás nélkül 400 ezer négyzetkilométerrel növelte meg Franciaország területét. Négyszázezer kilométer: közel akkora terület, mint Olaszország, Svájc, Belgium és Hollandia együttvéve. Az történt ugyanis, hogy a kormány megvonta egy a déli sark mentén fekvő birodalom: Adelia határvonalait és hivatalosan elismerték Franciaország birtokjogát a terület fölött.

A hír természetesen nem maradt visszhang nélkül a nemzetközi világban. Anglia fenntartás nélkül hozzájárult az annexió dekrétumhoz, megállapítva, hogy Adelia földje jelentős távolságra van Új-Zélandtól, Ausztráliától és Dél-Amerikától, mely országok nem érzik szükségét annak, hogy légi bázissal rendelkezzen ezen a területen. Norvégiának már komolyabb érdekei vannak az új francia birtok közelében. Kohrt norvég külügyminiszter ennek ellenére kijelentette, hogy a francia követelések nem befolyásolják Norvégia gazdasági érdekeit. Ezzel szemben *Risler-Larsen* kapitány, aki résztvett Amundsen néhány expedíciójában, kijelentette, hogy Adeliát már annektálta volt Ausztrália. Javasolta nemzetközi konferencia összehívását, mely megállapítaná az egyes hatalmak pontos birtok-szféráit.

Egy százéves hódítás

A négy héttel ezelőtti annexió előzményei közel száz évre vezetnek vissza. *Dumont d'Urville* kitűzte a francia lobogót a déli sark egy gazdátlan területén. 1812-ben nevezték ki tengerészisztnak Dumond d'Urville-t, aki néhány utazást tett a föld körül. A francia kormánytól megbízást kapott arra, hogy földrajzi tanulmányokat végezzen a sarki vidékeken. 1837 szeptemberében indult el Toulonból az *Astroland* hajó fedélzetén, amelyet a „la Zelee” naszád kísért. A két hajó három évig csavargott az ausztráliai vizeken, míg 1840 január 21-én átvergődtek a jéghegyen és egy szabad öbölbe jutottak, ahonnan szárazföldet pillantottak meg. Este 11 órakor a Dumont d'Urville által kiküldött fedelritő bárkák gránit-kockákkal, pingvinekkel és néhány sajátos termékkel tértek vissza a partról. A kapitány a földet felsége után Adeliának nevezte el. Nyolc nappal később egy új partot fedeztek fel, amelyet kód borított és amelyet jéghegyek védtek. Ennek a *Clarie* nevet adták.

Adelia földjének ugyanaz a strukturája, mint Victoriának. *Jelentős szénrészegyet* tartalmaz. Ez a part nem a leghidegebb, de a legvíharosabb a sarki vidéken. Az átlagos hőmérséklet 18 fok. Az ősz beálltával viharféle keletkezik, amely megszakítás nélkül 8-9 hónapig tart. A szél 90-300 kilométer sebességgel fúj.

1908-ban Anglia terjesztette ki elsőnek szuverenitását az ugyancsak az ausztráliai vizekhez tartozó Fakkland területre, majd 1917-ben megteremtette a *Rose Dependency*-t. A bálnavadászat ezeken a területeken az utolsó harminc évben óriási lendületet vett. 1906-tól 1937-ig több, mint 30 milliárd arany frank értékű bálnaszirt produkáltak és évenként átlag 30 ezer cethal halásztak. A sarki óceánok politikai fontosságát is kellőleg kihangsúlyozza a területek szokatlan gazdasági értéke. Norvégia, amelynek ugyancsak vannak érdekeltségei ezen a vidéken, úgy szabaddá tette az Angliának fizetett illetékektől, hogy 1928-ban annektálta a Bouvet és I. Péter szigeteket. valamint az Enderdi partvidék egy részét.

Adelia lehetőségei

Most azután Franciaország is prokla-

malta jogait a területek fölött, amelyeket Dumont d'Urville fedezett fel egy évszázaddal ezelőtt. Négyszázezer kilométeres terület került eképpen Franciaország szuverenitása alá. Hogy milyen nagy ez a terület, arra jellemző az alábbi összehasonlítás, amelyből kiderül, hogy Adelia nagyobb, mint a következő négy európai állam:

Olaszország	312.000 négyzetkilométer
Svájc	41.298 "
Hollandia	34.201 "
Belgium	30.443 "

A négy ország együttesen 417.942 négyzetkilométer, alig valamivel nagyobb, mint Adelia egymagában. A mai ipari és technikai lehetőségek mellett Adelia földalatti kincseinek felkutatása olyan perspektivákat nyithat meg, amelyeknek értéke és fontossága felbecsülhetetlen. Nem lehet tudni ezenkívül, hogy milyen szerepet fog játszani ez a sarkvidék a légi közlekedésben. A tudomány hódító eszközei nap-nap után fejlődnek, úgy, hogy a francia kormány joggal fűz messzemenő reményeket Adelia birodalmának birtokába vételéhez.

Árja bérlők azonnali hatállyal felmondhatják Németországban zsidóktól bérelt lakásaikat

Berlin, május 19. Németországban folyamatban van a zsidókra vonatkozóan a lakbérleti szabályok teljes átalakítása. A német hatóságok arra törekednek, hogy a zsidók házaiból minél hamarabb elköltöztessék az árja bérlőket. A köztisztviselők máris utasításokaptak, hogy ne lakjanak zsidók házaiban.

A kölni főbíróválasztás az elmúlt napokban ítéletben szögezte le, hogy árja bérlők joga van azonnali hatállyal felmondani a zsidóknál bérelt lakását, miután a mai viszonyok kö-

A Caola Szappan egyesíti magában a vitamindus Caola Bőrapólo Krém jótékony hatását és egy utolérhetetlen minőségű piperesszappan nagyszerű bőrtisztító tulajdonságát. Finom enyhe habja, bársonyosan puhává és ruganyossá teszi a bőrt.
A Caola-Szappan csodálatos illata az utolsó darabkáig állandó.

CA-O-LA

deni az egyetem érdekében kifejtendő munkásságát.

Délután hat órakor újra információkat nyújtott az érdeklődő szülőknek és gyermekeknek Ibn Zahav, majd félt órakor a Bné Jisrael cionista diákkör tagjaival folytatott közvetlen beszélgetést.

Félnyolc órakor a helyi csoport helyiségében az összes zsidó közületek képviselőinek részvételével értekezlet zajlott le, amelyen egy bizottságot választottak, amely bizottság fogja a jeruzsálemi tanintézetekbe beiratkozni szándékozó diákokat információkkal ellátni és a technikai ügyeket lebonyolítani. A bizottság tagjai naponta este hét és nyolc óra között állnak az érdeklődők rendelkezésére s már most figyelemzetnek minden érdeklődőt arra, hogy a beiratkozni szándékozó diákok irattal legkésőbb jun. 15-ig Palesztinában kell legyenek.

Este kilenc órakor zsúfolt teremben zajlott le a cionista helyi csoport diáktalálkozója, amelynek keretében Ibn Zahav tartott rendkívül érdekes költői szórnyalású beszédet Jeruzsálemtől, mint a zsidó szellemiség centrumáról. A színes és lebilincselő előadást a nagyszámú összegyűlt közönség hosszasan megtapsolta.

Este 11 órakor még a Héber Kör tagjaival tartott Ibn Zahav rövid értekezletet, majd csütörtökön reggel Ibn Zahav és Orechovszki Timisoarara utaztak tovább.

Az Inzestrare-kötvények sorsolása

Egyenkint 1000 lej nyereménnyel húzták ki a következő számokat:

(Folytatjuk.)

2.433.121-140,	2.482.661-680,	2.485.561-562,
2.485.564-580,	2.494.061-080,	2.508.161-180,
2.509.361-380,	2.537.221-240,	2.545.281-289,
2.545.291-300,	2.557.801-814,	2.557.816-820,
2.576.901-020,	2.589.601-620,	2.593.121-140,
2.595.841-860,	2.600.721-740,	2.608.161-180,
2.612.621-640,	2.614.961-980,	2.661.801-820,
2.662.721-734,	2.662.736-740,	2.663.781-800,
2.680.381-400,	2.697.981-800,	2.707.941-960,
2.714.061-080,	2.718.081-100,	2.718.921-940,
2.720.741-760,	2.732.461-480,	2.740.821-840,
2.743.101-106,	2.743.103-120,	2.743.521-540,
2.758.241-260,	2.763.682-700,	2.789.681-700,
2.792.681-700,	2.793.661-680,	2.808.401-420,
2.811.841-860,	2.815.141-153,	2.815.155-160,
2.823.081-100,	2.825.901-905,	2.125.907-920,
2.826.561-580,	2.826.961-980,	2.827.041-060,
2.841.221-240,	2.846.041-060,	2.852.281-300,
2.854.481-500,	2.862.621-640,	2.892.421-440,
2.895.061-080,	2.903.821-840,	2.916.741-760,

(Folytatjuk.)

Ibn Zahav, a héber egyetem akadémiai főtitkára Clujon

Nagy érdeklődés a szülők és diákok körében a palesztinai tanintézetek iránt. A héber egyetem barátainak köre munkában

Cluj, május 19. Szerdán délelőtt 11 órakor a bucuresti repülőgéppel Clujra érkezett Ari Ibn Zahav, a neves palesztinai költő és író, a jeruzsálemi héber egyetem akadémiai titkára Orechovszkinak, a bucuresti Palesztinahivatal vezetőjének kíséretében. Ibn Zahav, aki a héber irodalom egyik igen jeles művelője, tizenegy sokra értékelt könyv szerzője, a Dávid királyról szóló legkitünőbb monográfia írója, lengyelországi, magyarországi és csehszlovákiai útja után most Románia nagyobb centrumait látogatja meg, hogy egyrészt a palesztinai zsidó tanintézetekbe kíváncsi ifjúság számára felvilágosításokat nyújtson, másrészt felvegye az érintkezést a héber egyetem barátainak körével.

A cluji zsidóság két vendégét a repülőtéren Weinberger Nándorral az élen népes cionista küldöttség fogadta, akiknek sorában ott voltak a zsidó diákság és a cionista ifjúság képviselői is. Egy fiatal kislány a neves héber költőnek virágsokrot nyújtott át, majd a vendégek a cionista helyi csoport helyiségébe vonultak, ahol úgy Ibn Zahav, mint Orechovszki azonnal hozzáfértek az időközben nagy számban összesereglett szülők és diákok informálásához. A rendkívül érdeklődésre jellemző, hogy Ibn Zahav Clujra érkezésének híreire mintegy tizenegy vidéki városból utazott fel Clujra igen sok zsidó szülő, hogy fiánkat palesztinai továbbképzését megtanácskozza. Ibn Zahav és Orechovszki felvilágosítást nyújtottak a jeruzsálemi héber egyetem,

a haifai Politechnikum, a mikve jisraeli mezőgazdasági iskola és az összes többi tanintézetek valamennyi feltételeiről.

Délben úgy Ibn Zahav, mint Orechovszki a cluji zsidó menza vendégei voltak, ahol a zsidó egyetemi hallgatók rendkívül meleg szeretettel vették körül a jeruzsálemi héber egyetemnek a delegátusát, aki a diákok között fogsasztotta el ebédjét. Ebéd előtt dr. Hamburg József, a Zsidó Diákszervező elnöke keresetlen, de rendkívül meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket, majd a jeruzsálemi héber egyetemről beszélt költői lendülettel a megvalósult álomról, amely a Skopusz-hegy tetején a zsidó szellemiségnek a centruma és szimbóluma.

Ezután egy diák héber, egy másik diák pedig németül üdvözölte a vendégeket, végül Ibn Zahav emelkedett szólamra és néhány közvetlen baráti szóval köszönte meg azt a szíves fogadtatást, amelyben a zsidó diákság részesítette.

(A kora délutáni órákban Ibn Zahav a héber egyetem baráti körével talált kapcsolatot, amelynek során a cluji zsidó társadalom diplomás rétegének legjobbjai hallgatták végig rendkívül lebilincselő előadását a jeruzsálemi héber egyetem szervezetről és tudományos munkásságáról. A cluji zsidó intellektuelek körében igen kellemes impressziót keltett a látogatás és a beszámoló és minden remény megvan arra, hogy a héber egyetem barátainak köre nagy lendülettel fogja megkez-

MÁJUS 20.
ÁBAK
VEK

fürdőben
bűlést érez
gyógyító

ru: oldjon fel egy melegvízben — h- apró oxigénbub- áztatja lábait ebbe a legulsosabb nnal megszünnek. a lábujjak közötti szóra elmulnak. keményedések be- elített gyógyfürdő be még a legmaka- is feláztatja ugy azokat. A dagana- eden húzhatja fel, és — amely eddig tenül élvezet lesz, mintha lábai szár- tes Rodell-t orvo- gas gyógyszertá- ban

magot dobunk piacta meg a vásároljon egy- a vásároljon rendes cio-

hogy ma Angliá- politikát katonai trália lesz a jö- kincstára, Ka- gó-párpart keletke- es érdeme, hogy t háborus repü- t-Britannia há- sel szükségese- erveze. Már pe- anyagot és él- óta Anglia rop- z egész nemzet- készítésére van

a, hogy le tudta chnikai elmatu- zálási és refor- zt pedig egészen vezérkar főnökét itotta és pedig alabb erőket ér- fontos posztokra kat tegyen.

katonai körök el beszélnek er- di hozzá jó zsi- ni keleti zsidók mondott le er- rály és Anglia vta meg. Hore egy továbbra is zösség rendelkez- enni akár orga- konyságát.

szakosztálya ez- te, hogy alakuló ste pontosan 8 lyliségében, Str.

A sígheti cio- ebbkörü aktivi- vezni az összes et egy szépen mörítették. A n kívül a leg- a minél silke- bonyolításához. KKL persely

osztálya felkéri e 8 órakor tar- tlenül meg-

SPORT

Hatalmas sporttevékenységet fejt ki és egyre fejleszti kereteit az oradeai Makkabi

Ujabb és újabb szakosztályok alapítása, üdülőtelep és strand létesítése révén az oradeai Makkabi ma az ország legnagyobb zsidó sportegyesülete

Cluj, május 19. (Az Uj Kelet tud.) Egyik előbbi számunkban már közöltük, hogy az oradeai Makkabi futballszakosztálya válságba került. A szakosztály vezetősége memorandumban fordult az egyesület elnökségéhez, támogatását kérve, vagy a szakosztály feloszlását. A kérdés tárgyalása a szűkebb körű elnökség elé került. Az ülésen a következő elnökségi tagok vettek részt: dr. Kabos Béla (elnök), (a neológ hitközség iskolaosztályának elnöke), Lechner József (nagyiparos), dr. Rippner György (gyáros, a ZsNSZ elnöke), Czitter Jenő (gyáros), dr. Molnár Vilmos, (a Zsidó Kórház igazgató-főorvosa), dr. Deutsch Emeric (orvos), dr. Halmi István (tanár), dr. Nádal István, az egyesület jogtanácsosa.

Az ülésen hosszas vita tárgyát képezte a futballszakosztály kérdése. Végül is úgy határoztak, hogy a szakosztályt nem oszlatják fel, de részbeni önellátásáról gondoskodnia kell. A futballszakosztály élére Weininger zsidó liciumi tanárt nevezték ki. A futballszakosztály jövőbeni működésének súlyát az ifjúság foglalkoztatására kell fektetnie — szinamatőr alapon, minthogy az elnökség azon véleményének adott kifejezést, miszerint csak egy ilyen alapon újraszervezett szakosztály szolgálhatja az elnökség elgondolását. Az elnökség elhatározta a futballszakosztályi felszerelésének kiegészítését és végül megfelelő munkatársaknak a futballszakosztályi elnök mellé való beosztását.

Ha már az oradeai Makkabiról van szó, nem mulasztottuk el az alkalmat, hogy az egyesület mai, igen öröndetes fellendülésében lévő helyzetéről hivatalos helyről felvilágosítást kérjünk. Az elnökség egyik érdemes tagja alkalomadtán a következő helyzetképet nyújtotta, amelyet annál is inkább közlünk, hogy a zsidó sporttársadalomnak és közvéleményének alkalmas legyen fogalmat alkotni arról az értékes munkáról, amelyet az oradeai Makkabi mai, egyébként igen díszes vezetősége végez:

Alapos átszervezéssel kezdődött...

Az oradeai Makkabi megújodása a turistaszakosztályon keresztül vette kezdetét. Az akkor csak főleg futballban működő egyesület vezetőségébe a párhónapos turistaszakosztály néhány igen értékes tagja kapcsolódott be. A cél a meglévő, de pangó szakosztályok megerősítése és újabb életre-hívása volt.

Egyidejűleg azonban megalakítottuk a tornaszakosztályt, szem előtt tartva a Makkabi Szövetség idevonatkozó programját, amely szerint a komoly testnevelés alapját a torna kell képezze. A továbbiakban alapos előkészítés után, a régi szakosztályok vezetőségébe új erőt vittünk be, míg az újjak élére olyanokat állítottunk, akiknek sporttudása révén remélhető volt a szakosztály vezetőségének a kívánt mértékben való ellátása. Közel három évi tervszerű munkánk gyümölcsét megállapítjuk, hogy az oradeai Makkabi keretei egyre szélesednek és ha még nem is érte el a kívánt mérték, hiszem, hogy a mai adottságok mellett és további szorgalmas munkánk révén az oradeai Makkabit odafelkészítjük, hogy a zsidó társadalomnak komoly, becsülésre méltó mintaszervi testnevelési intézménye legyen. De vegyük talán sorra a szakosztályokat:

Virágzó szakosztályok...

Tornaszakosztályunk a szezonban igen értékes és komoly testnevelési tevékenységet fejtett ki. A szakosztályban 120 tagunk rendszeres munkát végzett. A nyári szezonra az érdeklődés természetesen kissé megcsappant, a szakosztály azonban folytatja tevékenységét. Elnökségünk figyelme elsősorban ezen szakosztály felé fordult a múltban is, kétségtelen az a szakosztály lesz a jövőben is működésünk alapja. Szakosztályunk néhány értékes, saját tornaszert tud a magáénak.

Turistaszakosztályunkba egyre újabb és újabb természetjárókat szerveztünk be. A szakosztály egyik erőssége egyesületünknek, amelynek leírásai is igen népszerűek. A szakosztály egyébként terve vette menedékház építését. Az erre vonatkozó terv még nem szűrődött le végleges formában. Lehetséges, hogy a szakosztály szezononként más és más helyen bérel menedékházat, amely egyúttal pihenésre szoruló tagjaink üdülőhelye is lenne. (Kitérő ötlet. Szerk.)

Uszás. A szakosztály életre-hívása most van előkészítés alatt. Fischer Dezső nevű vezetőnk buzgólkodik, hogy ezt az igen egész-

séges sportágot az egyesületben rendszeresítsük. Anyag van bőven.

Wolley-Ball. Kun Magda tornatanárnő, elnökségünk tagja, foglalkozik a szakosztályal. A közeljövőben remélem több csapattal gazdagítja ezen szakosztályt a Makkabi öröndetes egyre gyarapodó gárdáját. A vezető hölgy személye egyébként is a legjobb garanciája ezen reményünknek.

Ökölvívásban elég nagy az érdeklődés. A szakosztály új ringet kapott (4000 lejbe került), egyforma kék nadrágokat, új és javított kesztyűket. További áldozattól sem riadunk vissza, minthogy pompás izmosító sportról van szó.

Futballszakosztályunkat új alapokra fektettük. Szinamatőr alapon az ifjúságot akarjuk foglalkoztatni, ami természetesen nem jelenti azt, mintha az idősebbek ne juthatnának a szakosztály keretében sportolási lehetőséghez.

Vívás. A szakosztály a közelmúltban alakult. Működését szerény keretek között megkezdte. Egyelőre négy hölgy és négy férfi vívó dolgozik. A szakosztály tanítását Engelmán nevű vezetőnk sok ambícióval látja el.

Teniszszakosztályunk hatalmas gárdát tud maga mögött. Kilenc pályára volt az idén szükségünk, hogy tagjaink sportolását biztosíthassuk. A szakosztály versenyprogramja még nem teljes, egyelőre azonban a kerületi bajnokság, egy országos verseny és egy országos ifjúsági verseny rendezési jogát kértük. (Nem hivatalos Makkabi-versenyekről van szó. Szerk.)

Asztaliteniszszakosztályunk ugyancsak népes. Versenygárdánk egyre fejlődik.

Hazennaszakosztályunk szervezés alatt áll. Reméljük, hogy a hölgyek között hamarosan népszerű lesz ez a majdnem költségmentes, izgalmas szabadidő sportjáték.

Komoly szellemi nevelés...

Kulturszakosztályunk az ősszel igen komoly tevékenységbe kezdett. Előadásorozatot indított be, amelynek azonban az isme-

retes politikai események egyelőre véget vetettek. Nem tévesztjük azonban szem elől a szellemi nevelés fontosságát, így ezen a téren is komolyat akarunk alkotni. Ezen szakosztályunk keretében is kívánjuk egyébként az oradeai zsidó leányegylet tagjait foglalkoztatni, akik hajlandóságot mutattak a Makkabi munkájába való bekapcsolódásra.

Otthon. Hirdetünk a lapokban megfelelő magánházbérelt ügyében. Elgondolásunk az, hogy otthonunkban az összes rászoruló szakosztályok (ping-pong, vívás, ökölvívók) helyet kapjanak. Itt lennének az irodák is, tervünk szerint zuhanyzó helyiségeket építenénk be, nyári helyiséget, tánc- és kisebb előadótermet továbbképző és művelődési tanfolyamok számára.

Kitűnően felszerelt nyári üdülőtelep

Nyári üdülőtelep. Egyesületünk az elmúlt évben a Crisul gátjánál megfelelő kiterjedésű helyet bérelt. Ezen a téren értékes célokat lehet követni. Egyszerű keretekben, ez mintegy 400 fiatalnak nyújt vetkőzési lehetőséget. (16 a 6-8 személyes kabin, külön férfi és női vetkőző, 48 szekrény, elkerített napozó, homokpad, tornaszerek, 20 heverőpad, megfelelő hely ökölvívásra, vívás céljára, ping-pong asztalok, külön kertrész büfével, stb.)

És újabb fejlesztési tervek...

Egyesületünk vezetősége egyébként most dolgozza ki részletekre kiterjedő programját az oradeai zsidó társadalom különböző részeinek munkájába való bekapcsolása, valamint a munkánk további kiszélesítése végett. Nem kételkedünk benne, hogy munkánkat a zsidó társadalom minden téren segíteni fogja.

Édigg a nyilatkozat, amely kétségtelen olyan adatokat tartalmaz, hogy bátran megállapíthatjuk, hogy az oradeai Makkabi nem Transilvânia, de alighanem egész Románia legjobban megszervezett és legnagyobb zsidó sportegyesülete. Nem kétséges, hogy további terveit éppen úgy megvalósítja, különös tekintettel arra az előkelő vezetőgárdára, amelynek egy részét a bevezetőben felsoroltuk.

Végül, ugyan a nyilatkozó kifejezetten nevének elhallgatását kérte, meg kell írjuk, hogy az elvégzett munka oroszlanra a nyilatkozó értékes tevékenységének gyümölcse. Ha indiszkrétciót is követünk el, ide kell írjuk nevét: Váradai József dr.-ról, az egyesület ügyvezető elnökéről van szó. (—)

vonását minden üzemből dolgozó munkás számára engedélyezze a kormány, tekintet nélkül arra, hogy heti, vagy havibér mellett dolgozzanak.

Az adótörvény értelmében tőkekamatadó fizetendő mindazon üzeti, vagy magánjellegű kölcsönök után, melyekért az adós kamatot térít. Olyan esetekben, ahol a kamattérítés nem történik meg, illetve a fiscus által nem állapítható meg, a feltételes kamat (6-7 százalék) után rovandó le a tőkekamatadó. Különleges elbírálás alá esnek a külföldi hitelezőknek belföldi adósaikkal szemben fennálló követelése. Az adótörvény új értelmezése szerint nemcsak a készpénzkölcsönök, hanem a zárukehitelek után is fizetendő a tőkekamatadó, amennyiben az igénybevért áruhitel tartama meghaladja a 9 hónapot.

Érdekes

megkeresést intézett nemrégiben a Kisiparosok Nemzeti Hitelintézete a kisipari szakmai testületekhez. Azt tudjuk, hogy ezt a lézaggató intézményt az a törekvés hívta életre, hogy a kisiparosok olcsó és méltányos feltételű kölcsönökben részesülhessenek és ezáltal az ország mintegy 200 ezer főre jutó kisiparos társadalma megismosodjon és jobban tudjon megfelelni az ország gazdasági életében reá váró feladatoknak. A Kisiparosok Nemzeti Hitelintézete arra kéri a kisiparos szervezeteket, hogy szerezzenek üzletfeleket a hitelintézetnek. Propagálják ezt az intézményt és bírják rá a kisiparosokat, hogy kölcsönigényekkel forduljanak teljes bizalommal az intézethez.

Röviden és érethetően tehát: adóskor kerestek. Nem tudjuk, nem is kutatjuk, miért nincsenek kellő számú üzletfelel a kisipari hitelintézetnek. Mi a magunk részéről hajlandók volnánk rövid pár nap alatt annyi üzletfelet, kölcsönigénylőt szerezni a transilvániai városok kisiparosai közül, amennyire a Hitelintézetnek éppen szüksége van. Szorgalmas, fizetőképes, biztosított nyújtó kisiparosokat, akiknél bizony nagyon elférne egy kis beruházási kölcsön, amely a Kisipari Hitelintézet feltételei szerint méltányos kamat mellett öt év alatt fizetendő vissza.

Csak tessék hozzánk fordulni. Mi szívesen csinálunk propagandát a Kisiparosok Nemzeti Hitelintézetének.

Üzleti hírek

Az utóbbi napokban olyan hírek terjedtek el, hogy a Banca Nationala és a Csehszlovák Nemzeti Bank megegyezése alapján a cseh korona szabadforgalmát megszüntetik és fix árfolyamot állapítanak meg. A Banca Nationala ezt a hírt a leghatározottabban megcáfolta azzal, hogy a cseh korona továbbra is szabadforgalomban marad.

Ufarom S. A. R. Uzinelel Chimico-Farmaceutice Romane fost Egger & Co. Cluj, nyolc millió lej részvénytörke és 1,045.318 lej tartalékot mellett 1,008.960 lej tiszta nyereséget mutat ki múlt évi mérlegében.

Minerva S. A. de Asigurare clujli cégénél dr. Incedi Jocksmann ödön, dr. Gál Miklós, dr. Haller István, Bethlen Bálint és dr. Gyárfás Elemér igazgatósági tagságát és cégjegyzéki jogosultságát a törvényszék bejegyezte.

A Kisiparos Szövetség hírei. A Kisiparos Szövetség clujli főkeja az alábbiakat hozza a tagok tudomására: 1. A clujli szobafestő és mázó ipari szakosztály május 18-én egy nagygyűlést tartott, melyen a nagyszámú iparosok mellett a helyi Munkügyi Inspektorátus képviselőjében megjelent Meilas inspektor ur is. A határozati javaslatban kérések: a szobafestő és mázó iparosok összevonását, a kontárkodás megakadályozását, hogy a füstölést továbbra is a festők eszközölhessék és az adók csökkentését. Elhatározták még egy kongresszus összehívását Clujon. 2. A pénzügyminisztérium megengedte, hogy a 10. osztályig (150.000 lej jövedelem utáni kiírás) lehessen a könyvvizetést megváltani 200+100 lej pausál befizetésével. 3. A fiók javaslatot tett egy a helybeni Munkügyi Inspektorátusnak, mint a központnak az iparosok összevonására és a kontárkodás tekintetében. 4. A Betegsegélyző pénztár egy körlevelet bocsátott ki, mely szerint a kisiparosok is kötelesek az alkalmazottaikat be- és kijelenteni, ezeket beírni a tagsági könyvekbe és bizonyítványok kibocsátására. A fiók most tanulmányozza az ügyet, hogy a központnál eljárassanak, mely már az ügyben kezdeményező lépéseket tett. 5. A Munkakamarai Szövetség megszervezi az iparosok részvételét a berlini kiállításon. Részletekkel a fiók szolgál.

KÖZGAZDASÁG

Növekedik a szeszmonopol bevétele

A szeszmonopol most tette közzé az idei év első negyedében elért bevételeinek kimutatását.

A nem-monopolizált áruk bevétele az első évnegyedben 131 millió lej volt, a tavalyi első évnegyed 136 millió lejes bevételével szemben. Itt tehát mintegy 5 millió lejes elenyésző visszaesést tapasztalhatunk. A bor fogyasztási illetéke címén 67 millió lejt vételezett be a szeszmonopol (tavaly 69 millió), a pezsgő fogyasztási adója 276.000 lej volt csupán a tavalyi 327.000 lejjel szemben, a cukra és pálinka adója 27 millióra rugott a tavalyi 31 millióval szemben, a sör fogyasztási illetéke 22 millió lej volt, azonos a tavalyival, míg a sörélesztő után 14 és félmillió folyt be a kincstárhoz, 700.000 lejjel kevesebb, mint a tavalyi év első negyedében.

Adó és illeték

A jóváíró és terhelő levelek bélyegkötelezettsége körül vitákat lezárta a nemzeti légügyi hivatal igazgatósága. A jövőben a jóváíró levelek mentesek a repülőbélyegilleték alól, abban az esetben, ha a levélben foglalt összegről előzetesen szabályosan felülbélyegzett számlát, vagy nyugtát adtak.

Egyes kereskedelmi kamarák körében kétségek merültek fel aziránt, hogy milyen bélyegilletéket kell leróni a vállalatfiókok bejegyzésének kérvényezésekor és a bejegyzés végrehajtásakor. Az iparkamarák szövetsége most a kérdés tisztázását kérte a pénzügyminisztériumban működő bélyegbizottságtól, amelynek döntése szerint csupán a fiókok bejegyzésére vonatkozó kérvény bélyegkötele. Azokat a kéréseket, amelyek

Jellemző, hogy miképpen oszlott meg a nagyobb sörgyárak termelése az idei év első negyedében:

Luther 4,745.000 liter.
Bragadiru 4,205.000 liter
Azuga 1,900.000 liter.
Czell 1,289.000 liter.
Timisoarai Sörgyár 1,841.000 liter.

Monopolizált szeszipari cikkekben 268 millió lej bevétele volt a szeszmonopolnak, szemben a tavalyi első évnegyedben elért 235 millió lej bevétellel. Itt tehát 33 millió lej bevétel szaporulat mutatkozik. Házi szeszből 86 millió lejt, monopólpálinkákból 131 milliót, likörökből 20 milliót, parfümökben 3,700.000 lejt, ipari célokra eladott szeszből 8 milliót és főzőszeszből 19 millió lejt vételezték.

csupán arra vonatkoznak, hogy a vállalat székhelyén működő kereskedelmi kamaránál tüntessék fel a központ bejegyzése mellett azt, hogy a fiók bejegyzése szintén megtörtént, csak azzal a bélyeggel kell ellátni, amelyet a bélyegtvörvény 4. szakaszának első bekezdése ír elő. A központi bélyegbizottság e döntését a bélyegtvörvény 30. szakasz 4. bekezdésére alapítja.

Ismeretes, hogy a munkabérek utáni adóra vonatkozólag az új rendszer szerint az 1000 lejes adómentes havi fix levonás minden kézimunkást megillet, érve ezek alatt az ipari üzemekben dolgozó munkásokat, ha havi keresetük a 3000 lejt nem haladja meg, míg a havi 20 napon felüli kereset adómentes levonása csak az órabér, napibér, vagy akkordbér mellett dolgozókat illeti meg. Az Ugr interveniait a pénzügyminisztériumnál, hogy a havi 20 napon felüli kereset adómentes le-

Ma te

A szudetaném

A su halas

London, május 19. szerint a csehszlovák közlése 10 fős álló kisebbségi német képviselő. Hodzsa miniszter szudetanémeket vezet, amelynek londoni látogatmerte. Egy más kijelentette, hogy németiség követel teljesíti, pedig a németlakta követel, aminőt területeken élve önkormányzatot. Ilyi pénzügyi kös szerint Prága a zólni fogja Pár hogy azok ész. Ami a tervbe való látkozót illeti, arúl sor. Hodzsa gadni akarja a kisebbségek vezvelik. A kormányó tekintettel törvényhatóságis társzotta.

A CTK prágai köztársasági nagyszámú hallgban. Többek közjális és világosösszes kisebbségtézkedés nyiltan szlovák kormányzetiszetiéseket párt segítséget nöknek a külpolisági párt támogbaráti kötelekés

Mint a Havas los közlemény szaka egy tornarőli távozó Henk egy csoport cseh szedős községből tést és az egyenzett németek meahova egy ismerődjelzőkészkülete rendzavarásnak

Prágai jelenté olyan döntést kereskedő tagja függeszteni Herdeták pártja u hogy a választák fel házaika

Berlin m

vánítja

A D. N. B. Berliner Tageblvák nemzetiség ezeket írja: „E hogy minden érdése megoldásá pedig a németnak kodifikálás

A lap megjegzatának nincseösszekuszálni a Prága kerületi igazságos megonem jogosítana statutum konkutrúkról van sz

Ch. Plisnier: dijas új nagy r kötve 251 lei. S 500 lap, fve 22 Nyitott szemmel Bambuszfejű Esonapra füzve 96 utánvétel. Kérj 60l.

Ma teszik közzé a csehszlovák kisebbségi statutumot

A szudetanémetek állítólag visszautasítják Hodzsa kisebbségi statutumát

A súlyos helyzetre való tekintettel elhalasztották a községi választásokat

London, május 19. A sajtó értesülése szerint a csehszlovák kormány holnap teszi közzé 10 fejezetből és 400 szakaszból álló kisebbségi statutumát. Kundt szudetanémet képviselő a Daily Express szerint Hodzsa miniszterelnökkel közölte, hogy a szudeta-németek kerek elutasítják a tervezetet, amelynek szövegét Henlein már londoni látogatása alkalmával megismerte. Egy másik szudeta-német képviselő kijelentette, hogy a tervezet a szudetanémetek követeléseinek 5 százalékát sem teljesíti, pedig a csehszlovákiai kisebbség a németek területén olyan jogokat követel, amint a csehek a csehek lakta területeken élveznek. Elsősorban is helyi önkormányzatot, saját rendőrséget és helyi pénzügyi közigazgatást. A Daily Mail szerint Prága a kisebbségi statutumot közölni fogja Párizs-szal és Londonnal is, hogy azok észrevételeiket megtehesék. Ami a tervbe vett Hodzsa-Henlein-féle találkozót illeti, arra valószínűleg nem is kerül sor. Hodzsa egyébként a jövő héten fogadni akarja a német, magyar és lengyel kisebbségek vezetőit és tárgyalni kíván velük. A kormány a belpolitikai helyzetre való tekintettel a június 12-re kitűzött törvényhatósági választásokat öszre halasztotta.

A CTK prágai jelentése szerint, Beran, a köztársasági párt elnöke tegnap este nagyszámu hallgató előtt beszélt Prágában. Többek között ezeket mondta: „Lofjális és világos megegyezést kívánunk az összes kisebbségekkel. A hozott szöveg intézkedés nyíltan bizonyítja, hogy a csehszlovák kormány szilárd elhatározása a nemzetiségeket kielégíteni. A köztársasági párt segítséget nyújt Hodzsa miniszterelnöknek a külpolitikát illetően. A köztársasági párt támogatni fogja a hagyományos baráti kötelekeket.

Mint a Havas jelenti Prágából, hivatalos közlemény szerint Trebeniceban az éjszaka egy tornateremben tartott gyűlésükről távozó Henlein-pártiak összeültek egy csoport csehvel. A németek egy szomszédos községből hoztak maguknak erősitést és az egyenruhás, botokkal felfegyverzett németek megrohamozták egy épületet, ahova egy ismeretlen menekült, aki a riadójelzőkészüléket működésbe hozta. A rendezővárosnak a rendőrség vetett véget.

Prágai jelentés szerint, Henlein pártja olyan döntést hozott, hogy a párt összes kereskedő tagjai kötelesek üzleteikben kifizeszteni Henlein képét. A német szudeta-pártja utasította összes tagjait, hogy a választások alkalmából lobogózzák fel házaikat.

Berlin már előre elégtelennek nyilvánítja a statutum engedményeit

A D. N. B. berlini jelentése szerint, a Berliner Tageblatt vezércikkét a csehszlovák nemzetiségi statutumnak szentelt és ezeket írja: „Prága azt akarja elhitetni, hogy minden erejét a szudeta-németek kérdése megoldására összpontosítja, amikor pedig a német és más kisebbségek jogainak kodifikálására keres formát.”

A lap megjegyzi, hogy Krofta nyilatkozatának nincsen más célja, mint jobban összekuszálni a középeurópai helyzetet. Prága kerülni a szudeta-párt problémájának igazságos megoldását. Az előzetes hírek meg jositanak fel tulzolt reményekre a statutum konkrét tartalmát illetően. Csak trükkökről van szó. Olyan „engedményeket”

Ch. Plisnier: Három házasság. Concourt-dijas új nagy regény, 510 lap, fve 218 lei, kötve 251 lei. S. Maugham: Örök szolgátság, 500 lap, fve 225 lei, kve 264 lei, Brande: Nyitott szemmel kve 126 lei, Peéty Piri: Bambuszfejtű Esernyő, kötve 185 lei (könyvnapra füzve 96 lei) Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen teljes jegyzéket Lepage-60.

dolgoznak ki, amelyek ténylegesen az indokolt kérések kielégítésének elutasítását jelentik.

A Völkischer Beobachter már előre elégtelennek nyilvánítja a statutumot, amelynek szövegét még nem is tették közzé. A lap szerint a csehszlovák kormány egyen-

Hogyan igazolható a név- illetve személyazonosság az állampolgársági revíziós eljárásban

Cluj, május 19. Több vidéki városból kértek felvilágosítást arra vonatkozóan, mi a teendő akkor, ha valakinek állampolgársági revíziós kérését azon a címen utasította el a bíróság, hogy a benyújtott bizonyítványokból nem derül ki, hogy azok egy és ugyan azon személyre vonatkoznak, vagy nem derül ki az ki, hogy a bizonyítványokban megjelölt személy azonos azzal a személlyel, akinek állampolgársági ügyében a bizonyítvány letétetett.

Sok esetben ugyanis egyrészt elírások történtek a családi és keresztnévvel, másrészt pedig az illető valóban több név alatt ismeretes. Sokan a születési bizonyítványban megjelölt héber keresztnévüket az idők során magyarosan hangzó keresztnévre cserélték fel, legtöbbször azért, mert a hatóságok annakidején a zsidóan hangzó keresztnéveket átfordították magyar keresztnévekre.

Ez esetben a teendő a következő: Beszerzendő egy bizonyítvány a község-házától (Primaria), melynek tartalma két féle lehet. Vagy az igazolják, hogy a bizonyítványokban különböző néven vagy eltérő személyi adatokkal megjelölt személy azonos, tehát egy és ugyan az (ez esetben a Primaria bizonyítványban pontosan felsorolandók mindazok a bizonyítványok, melyekről szó van). Vagy pedig a Primaria azt kell igazolja, hogy X. Y. még milyen más néven is ismeretes.

London közölte Rómával:

Az angol-olasz egyezmény életbe léptetésére csak a spanyol önkéntesek visszavonása után kerülhet sor

Franciaország és Oroszország nagyobb beavatkozásra készülnek, ha Olaszország nem vonja vissza önkénteseit

London, május 19. A Daily Express jelentése szerint lord Perth kormánya megbízásából Ciano olasz külügyminiszter utján azt a kérést intézte a Ducehez, hogy Olaszország ne küldjön újabb önkénteseket és hadianyagot Spanyolországba, arra a hirre való tekintettel, hogy Franciaország és a szövjet köztársaság melletti nagyobb beavatkozásra készülnek. Lord Halifax annak közlésére utasította a követet, hogy Anglia minden lehető elkövet a spanyol helyzet mielőbbi likvidálására és az önkéntesek visszavonására nézve Franciaországgal megállapodást is kötött, amelyhez Róma csatlakozását kéri, hogy a semlegességi bizottság a jövő héten már az önkéntesek elszállításának kérdésével foglalkozhassék.

London hangsúlyozni kívánja, hogy az angol-olasz egyezmény életbeléptetésére és Abessziniá meghódításának elismerésére csak a spanyol önkéntesek ügyének elinté-

A HABZÓ FOGPÉP

rangu felekként kezeli a többi kisebbséget, hogy ne kelljen megkülönböztetett figyelmet tanúsítani a szudetaik igényeinek.

zetről. Londonból jelentik azt is, hogy tegnap a felsőházban a canterbury érsek tette szóvá Abessziniá helyzetét és kijelentette, hogy a hivatalos angol álláspontnál helyesebb volna Abessziniát olasz fennhatóság alá helyezett autonóm államná tenni és annak egyrészt ugyanilyen módon a volt négus számára biztosítani. Lord Halifax kijelentette, hogy a kérdés ilyen természetű megoldása közvetlenül Olaszország és a négus közötti tárgyalások alapján lehetséges. Lord Snell bizalmatlanságát fejezte ki a kormánynak az etióp kérdésben vallott politikája felett. Lord Halifax válaszában kijelentette, hogy az angol kormány politikájának helyességét Franciaország, a kisantant, a Balkán-szövetség és Belgium hozzájárulása apróabta és az angol-olasz megegyezés tette szükségessé. A kormány nevében ezután erőlyesen visszautasította Lord Snell kijelentéseit.

Ötöstendei börtönre ítélte az esküdtsek a gyilkos munkást

Cluj, május 19. (Az Uj Kelet tud.) Gyilkossági pert tárgyalt csütörtökön a cluj esküdtsek. Mult év december 4-én Hoban Hariton és Hoban Avram testvérek a cluj-megyei Sorind községben dolgoztak. Munka után betértek Cordos Theodor kocsmájába, ahol már nagyobb társaság iddógált. A két Hoban leült Stefanu Petu és Bogdan Ila asztalához, akik már akkor kissé ittas állapotban voltak. Hoban Avram csakhamar felöntött a garatra, mire Stefanu csufoldóni kezdett a berugott embe-rel. Emiatt verekedés támadt Stefanu és az idősebb Hoban között, aki bátyja védelmére sietett. Az iddógálók szétválasztották a verekedőket, majd később Hoban Harion eltávozott a kocsmából. A szomszédos vegyeskereskedésbe ment, ahol egy zsebkést vásárolt. A kocsmába visszatérve azt mondta, hogy „20 lej volt a zsebkés, de lehet, hogy 20 évet kap miatta.”

A társaság azonban látszólag megbékült. Egy idő múlva Stefanu és Bogdan elmentek, de a két Hoban testvér is elhagyta a kocsmát. Mikor utolérték Bogdanokat előbb nyugodtan beszélgetni kezdtek, Stefanu még hirta is Hobanokat, hogy aludjanak náluk az istállóban. Alig tettek azonban néhány lépést, Hoban Hariton előrántotta a bicskát és szó nélkül Stefanuot nyakába döfte. Stefanu összeesett, nyakából pedig vastag sugárban szökölt a vér. Bogdan nyomban segítségért rohant, de mire visszaérkezett Stefanu már halott volt. A két Hoban testvér a közeli erdőbe menekült és csak két nap múlva kerültek elő.

A csütörtöki tárgyaláson a tanuvalomás megerősítették a vizsgálat eredményét. Stefanu ügyész vábeszédében súlyos büntetést kért, míg dr Sarage védő azt igyekezett bizonyítani, hogy ittas állapotban nem előmegfontolt szándékkal történt a gyilkosság. Hariton Hoban az utolsó szó jogán kijelentette, hogy sajnálja a történeteket, nem akarja megölni Stefanuot. Az esküdtsek tanácskozására vonultak vissza, majd kihirdették verdiktjüket, amely szerint tünösnek minősíték Hobant, de az enyhítő körülmények megylembévételét ajánlották. A verdikt alapján a bíróság öt estendei börtönre, Stefanu szülei részére 40 ezer lej kártérítés fizetését, valamint 1500 lej perköltséget megítéltek a vádlottat. A büntetésbe beszámították az öt hónapi vizsgálati fogságot.

— Egy kereskedő öngyilkossága. Tegnap Sácues-i tudósítónk jelenti: Székely Károly kereskedő, a covasnai Hitelbank főkönyvelője Covasnan felakasztotta magát és meghalt. A 42 éves ember az utóbbi napokban sok pénzt vesztett valami üzletben és elkeveredésben menekült a halálba. Temetése nagy részvétel mellett folyt le.

A canterburyi érsek javaslata Abessziniával kapcsolatban

Mint Londonból jelentik, Corbin francia nagykövet tegnap Vansittarddal és lord Plymouthal tanácskozott a spanyol hely-

A KABBALISTA SZERELME

(3)

Irtta: J. L. PEREZ

Jechiel földre szegzett tekintettel hallgatott.

— Beszélj tovább! — bátorította a költő.

— Nemsokára azután — folytatta a jövővény — meghalt apám és pedig az Ur szentséges neve miatt.

— Az Ur szentséges neve miatt?! — kiáltották kórusban a fiúk.

— Ugy van, — válaszolt Jechiel, büszkén végignéve kollégáin. Ez pedig így történt...

— Bizonyára roppant érdekes és különös história — vetette közbe a „Sched“, de én sietek haza, mert éhségem sokkal erősebb, mint a kíváncsiságom. Nagyon szeretném meghallgatni Jechiel barátunk történetét, de erre lesz alkalom estére is. Azt hiszem, mindnyájan elmehetünk vacsorázni. Ha majd visszajöttünk, hozunk magunkkal egyetmást a vendégnek is.

A Sched indítványát mindnyájan örömmel fogadták és hazamentek, egyedül hagyva Jechielt a bet-hamidrasban.

Utközben a Sched megkérdezte barátaitól:

— Hogyan vélekedtek új kollégánkról?

— A kép — mondotta a festő — egyelőre fátályos. De eljön majd annak is az ideje, amikor tisztán fogjuk látni.

— A fiu hosszú, hegyes orrával — vélekedett a Sched — pontosan olyan, mint egy gólya.

— Majd ha meghalt, — jegyezte meg a régész — többet fogunk tudni a jelleméről és életéről.

— Miért törjük a fejünket? — jelentette ki a költő. — Egyelőre hozunk neki valamit enni. Hiszen a talmud is így követeli: „Amikor egy szegény ember élemezéséről van szó, akkor nem szabad sokat kutatni kiléte után.“

— En pedig — tette hozzá a festő — azt mondom nektek, hogy olyan képhez hasonlít, amelyet csunya, szinte utálatos keretbe foglaltak. Javaslom, ruházzuk fel tisztességesen, hogy tűnjön el ez a keret róla és egyben szerezzünk vele ember-séges barátot.

Mindenki megígérte, hogy otthon kike-re valamit rendes ruhadarabot és elhozza. Ezzel az ígérettel váltak el egymástól a fiatal talmudisták.

II.

Ugyanazon a napon, estszürkületkor, mincha és máriv-ima között, a fiatalok már meg is szerezték Jechiel számára a „napokat“, vagyis azokat a polgári helyeket, ahol a hét egy-egy napján étkezni fog. Az imára összegyűlt családapák ugyanis szent cselekedetnek tartották, hogy a szegény idegent legalább hetenként egyszer asztaluknál lássák.

A sámesz kiosztotta a böcherek között az esti tanuláshoz járó gyertyákat és elhagyta a tanházat. A Sched akkor odalépett az új kollégához és megkérte, hogy folytassa élettörténetének előadását. Jechiel, aki hálás akart lenni a fiúk ruháiért és kosztjáért, nem kérte sokáig magát.

— Körülbelül egy héttel ezelőtt, — kezdte — megkérdeztem apámtól, mit jelent a szó: bardelesz. Bardelesz, válaszolta a szegény öreg, nem egyéb, mint egy hatalmas, félelmetes állat, amely a sötét hegyek tájékán szokott tartózkodni. Alakata olyan, mint egy számáré, a hátán azonban, a fejétől a farkáig, hosszú szőrrel van benőve, minden szőr legalább fél-rőfnyi, kemény, mint disznó sörteje és éles, akárcsak a metsző kése. Ez az állat, amikor emberrel találkozik, feláll hátsó lábaira, míg mellső lábával dobol a testén, ami úgy hallszik, mint a rezes banda nagydobjának a bömbölése. Azután farkával karikákat ír le, ugrándozik, táncol és annyi bolondságot csinál, hogy az embernek nevetnie kell. Am alig kezdett az ember nevetni, máris megvan a baj. Elveszíti esztét, akaraterejét és mint borjú a téhen után, megy a különös állat nyomában, egészen az állat rejtekhelyére. Itt a szörnyeteg kettészakítja az ember koponyáját, kiszívja agyvelejét, testét pedig a roszszellemeleknek engedi át, akik haláluk után átváltoztak hollókká és baglyokká. Aki „bardeleszt“ lát álmában, — mondotta apám, emléke áldassék — az számíthat arra, hogy vagy ő, vagy valaki a rokoni közül meg fog halni. Amikor ezt meghallottam, keservesen sirni kezdtem. Igaz ugyan, hogy soha még nem láttam „bardeleszt“ álmomban, de az előző éjjel megálmodtam a szörnyeteg nevét. Ezt közöltem apámmal, de ő megvigasztalt, és azt mondotta, hogy a névnek nincs semmi jelentősége. A következő éjjel már maga a bardelesz jelent meg álmomban. Amikor felébredtem, nem áruítam el senkinek ezt az álmot, apámnak sem szóltam, mert attól tartottam, hogy börtöt fog elrendelni. Ezzel azonban nagy büntöttem el és azt hiszem, hogy emiatt apám halálában én is hibás vagyok.

Jechiel csukló sirásba tört ki, amit társai félig gúnyosan, félig szánakozón néztek.

— Ez — folytatta, miután könnyeit leszárította volt, — egy hétfő, vagy keddi napon történt. A rákövetkező szombat este a harmadik lakománál együtt ültünk egy nagyobb társaságban, amikor is apám megnyitotta a kabbala csatornáit és elvezetett bennünket a Paradicsom misztikus világába. Közben kifogyott a pálinkás üveg... Bizonyára a sátn játéka volt, hogy apámat rá lehetett venni, hogy csoda után szerezzen italt. Eleinte megpróbálta olyképen, hogy a falba lyukat akart fúrni. A háziur azonban, akinek az agyveleje nem volt berendezve kabbalista csodákra, nem engedte megrongálni a falat, mire apám elment. Majdnem egész éjszaka vártunk reá és amikor mégsem jött, borzasztó nyugtalanság vett rajtunk erőt. Másnap reggel hazahozták éspedig szörnyen összeverve és megsebezve. Alig tudott lélegzeni és mit gondoltok, ki volt a kísérője? Egy határőr, aki durván kijelentette: „Ez a fickó nem fog többet csempészni!“... Két napon át fekiúdt apám mint egy halott, nem tudott kihozni egyetlen szót. A harmadik napon arca felderült és így szólt a körülállókhöz: „Uraim, vigyázzatok a kutyákra, különösen a feketékre és mindig gondoljatok arra a versre, amely a kutyák elleni védekezésről szól.“ Pár pillanatig halotti csend uralkodott a szobában, aztán apám titokzatosan angon folytatta: „Átléptem a határt egy kabbalista ige segítségével, amely lehetővé teszi, hogy az ember lát anélkül, hogy őt látnák. Egy másik

kabbalista ige csodájával az utam nagyon megrövidült, egy-kettőre ott voltam a faluban, ahol snapszot kaptam hitelbe. A kabbalista mondás segítségével igen rövid uton akartam visszajönni, átléptem a határt és észre is vettem a határköröket, akik kártyáztak. Persze kinevettem őket magamban. A sötét éjszakában mindent észrevettem, kivéve a fekete kutyákat, akik ott lebzseltek az örök közelében. Ezek nem láttak ugyan engem, de megszagoltak és megrohantak. Nagy ijedségemben elfelejtettem a kutyák elleni ígét és egyéb szent mondásokat. Így történt tehát, hogy az örök megláttak és véresre vertek.“ Eddig szólt apám előadása. A vendégek, akik akkor apámhoz jöttek, vele együtt éreztek és sirtak. Én azonban egyre csak jajgattam: bardelesz, bardelesz... Álmomban, bardeleszt láttam, apám, mondottam, de neked erről nem szóltam. Apám akkor már nem hallotta sirásomat, önkívületbe esett és negyednapra lelke szent tisztaságban elhagyta porhüvelyét.

Jechiel szemeiből vastag könnyecseppek hullottak és mialatt hallgatónak egyik része vele sirt, a többiek mosolyogtak. A Sched gúnyos ösztöne megint felülkerekedett.

— Így tehát — mondotta komoly képpel — apád meghalt az Ur nevében és az Ur áldozataként.

— Ugy van — válaszolt Jechiel, nehéz, szivettépő sóhajjal.

— Azt ajánlom tehát neked, ne folytasd apád utját, ne foglalkozz a misztikus tudományokkal, mert megrohanhatnak téged is idegen, fekete kutyák, akik nem törődnek szent igékkel, hanem széjjeltépik majd testednek nyílt és rejtett részeit.

— Eh! — szólt Jechiel, miközben hátat fordított a böchereknek — a guny és könnyelműség az embert kilendítik saját világából. Így mondják a szent atyák, de tjezt nem akarjátok megszívlelni.

— Ne fordíts hátat nekünk — figyelmeztette a költő. Mi nem értjük a kabbalát, de ezért nem kell, hogy haragudj ránk.

Jechiel könyvet vett ki zacskójából, elmerült a könyvbe és nem törődött társai évődéseivel és tréfáival. Azután ezek is abbahagyták, leültek helyeikre és elkezdtek tanulni.

Odakint hatalmas vihar tombolt, ami azonban itt bent senkit nem zavart. Az Ur háza a legbiztosabb menedék: „a halacha négy rőfjén belül béke és vidámság honol.“

Jechiel már régen elaludt könyve fölött, mivelhogy a gyalogszerrel megtett nagy ut elfárasztotta. A talmudisták éneklő „tanulása“ egyre hangosabbá vált és az alvó fiu hortyogása nem hallatszott, éppoly kevéssé, akárcsak a vihar zörgése az ablakon.

(Folytatjuk)

SZÍNHÁZ · FILM · MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek, május 20: Faust. (Fca Pomponiu szopránnal.)

Szombat, május 21 (délután): Denevér.

Vasárnap, május 22 (este) Balett est.

Hétfő, május 23: Varázsfuvola.

Szerda, május 25: Hugenották.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Mától premier! A nyomozás, hajszja, izgalom és bravurok filmje: Életre-halálra. Főszerepben: Harry Piel.

Jön! Első ölelés. Robert Taylor.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Viktória királynő. Egy dicsőséges uralkodás és egy halhatatlan szerelem története, főszerepben: Anna Neagle és Adolf Wohlbrück.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Premierslágér! A bagdadi Califa (Ali-Baba). Eddie Cantor világsikert aratott nagyszériű attrakciója. Műsor előtt: Uj világhírado.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Párizsban szerettem belé. Szentimentális vigjáték, főszerepben: Claudette Colbert, Melvyn Douglas, Robert Young.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Dupla műsor: I. Mister Flow. Szenzációs bűnügyi film. Főszerepben: Fernand Gravey. A film szcenáriumát Noti Károly írta. II. Csak neked dalolok. Káprázatos rendezésű operett. Hall Jonson négerkórus. Victor Schertzinger zenéje. Előadások kezdete: Flow 3.20, 6.20, 9.20. Noked: 5, 8, 11 órakor.

A THALIA MOZGÓ MŰSORA:

Mától: Tarzan szökése. Az eddig készült legjobb dzsungel film Weissmüllerrel.

A MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap 3, 6 és 9 órakor. Nagy kettős műsor. I. Nem vagyok bűnös. (A sátn sziget foglya.) Izgalmas társadalmi dráma. Főszerepben: Warner Baxter és Gloria Stuart. II. Rin-Tin-Tin (az életmentő). Bünyügyi dráma. Főszerepben: Jechie Cooper és Joseph Calleia. III. Journal.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Erdők fejedeleme. Cow-boy film, főszerepben: Warner Baxter. II. Valcerkirálynő. Nagyoperett, főszerepben: Eggerth Márta. Szombat és vasárnap délelőtt 11 órakor nagy matiné: A Golgotha és Copperfield Dávid. A matiné filmjeinek megtekintése engedélyezve van a tanuló ifjúság részére.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, május 20.

Bucuresti. 6.30: Torna, hírek, hanglemezek, 13.15: Pontos idő, kulturális közlemények, sport. 13.25: Hanglemezek. 14.15: Pontos idő, időjárásjelentés, hírek. 15.20: Közlemények, a nap eseményei. 19: Pontos idő, időjárás-jelentés. 19.15: Hanglemezek. 19.40: Nicolae Iorga professzor előadása: A társadalom és az állam. Rádió Románia 20: Hanglemezek. 20.35: Hanglemezek. Rádió Bucuresti: 20.35: Közvetítés az Operaházról: Hoffmann meséi. A második felvonás után hírek és sport. — Mindkét adó 23.35: Hanglemezek.

Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Cigányzene. 13.30: Hírek. 14.30: A rádió szalonzenekara. 19: Sportközlemények. 19.10: Cigányzene. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése: Don Juan. 22.05: Hírek. 24.10: Jazz.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból: Belgrad. 22: Rádiózenekar.

Pozsony. 21.40: Szórakoztató zene. 22.15: Bizet I. szimfónia.

Prága. 20.25: Százharminctagú katonazenekar.

Strasbourg. 21.30: Vigopera. Varsó. 21: Szimfónikus zene.

Szombat, május 21.

Bucuresti. 6.30: Torna, hírek, hanglemezek, 13.15: Pontos idő, kulturális közlemények, sport. 13.25: Costica Tandin zenekara, énekel Mia Braia és Petre Alexandru. 14.15: Időjárásjelentés, hírek. 17.30: Katonai előképzősök órája. 19: Pontos idő, időjárás-jelentés. 19.17: Katonazene. 20.30: A turnusverin Renasterea-kórus hangversenye. 21: Rádiótechnikai üzenetek. 21.15: Tánczene. 22.30: Hírek, sport. 22.40: Grigoras Dinicu zenekara. 24—1: Hanglemezek.

Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Hangverseny. 13.30: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 18.30: A rádió szalonzenekara. 21: Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.30: Hírek. 22.55: Jazz.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból: Belgrad. 22: Rádiózenekar.

Poste Parisien. 22.05: Zenehumoristák.

Radio Paris. 23.05: Szimfónikus hangverseny.

Strasbourg. 19.30: Operaárta hanglemezek. 21.30: Saljapin-lemezek.

Toulouse. 22.15: Operettekéből.

Felhívás a szegénysorsu zsidósághoz!

A cluji ortodox hitközség Tanácsadó Irodája felkéri mindazkat a Clujon lakó zsidókat, akik szegénységük miatt eddig nem tudták megszerezni állampolgársági igazoló irataikat, hogy sürgősen jelentkezzenek a Tanácsadó Irodában Clujon, Str. Gen. Berthelot 8. szám alatt, hétköznap d. u. 2—5 órák között, míg vasárnap d. e. 10—1 órák között.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagsággal betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbeli mellékelve van.

Faszakmában 23 évi gyakorlattal, perfekto román, magyar, német levelező, mérlegképes könyvelő ajánlkozik bármely szakmába. Utazónak is. Regátban jól bevezetve. Szives megkereséseket „Megbízható“ jellegre kér a kiadóba.

Csinosan butorozot szoba, fűrdőszobahasználattal azonnalra kiadó. Str. Stroescu 20. I. em.

Veszek üzenem kívüli bármilyen gyári berendezést, malomfelszerelést, motorokat, stb. Eladó téglagyári berendezés, prések, vágóasztalok, szíjtárcsák, motorok. „Gépzület“ jellegre a kiadóba.

Jobb családból való zsidó lány, ki háztartásban is jártas, gyermekek mellé ajánlkozik. Cim a kiadóban.

Sovata-fürdőn az Éva villában június hónapban nagyon olcsó árak. Cim: Berkovits Ién, „Éva“ villa.

Bold

A csillagokkal himzgyőtrött szivemből s melynek kinomban az élet most szelide

Fülemben nem hangzóldott volt a lét s a jaj, mely hálójába a csönd hangjából

Aldást lehetek a fás a áldáson szállt a s ajkamon, melyre nek halkan rebegette: az

A hold, a csillagok árnyukkal szeliden egy boldog óra virág s én könnyeztem e

— Időjóslat, Lass váltakozó felhőzet, légáramlás a nap fo Ezzel egyidejűleg hótök helyi jelleggel. 27 fokot mértek.

— Ma este utazik riárka-miniszterelnök Miron patriárka-mitrik Lengyelországba. leg fogadtatást kész

— Hazaérkezett a jelentik: Argetoianu főbb gazdasági tanácsadótól jövet visszaér

— Feia Pomponiu a Bucuresti Opera v ismert énekesnője: este ismét vendég szinpadán. Ezuttal címszerepét énekel

— A bucuresti Opera v ismert énekesnője: este ismét vendég szinpadán. Ezuttal címszerepét énekel

— A bucuresti Opera v ismert énekesnője: este ismét vendég szinpadán. Ezuttal címszerepét énekel

— A bucuresti Opera v ismert énekesnője: este ismét vendég szinpadán. Ezuttal címszerepét énekel

— A bucuresti Opera v ismert énekesnője: este ismét vendég szinpadán. Ezuttal címszerepét énekel

— A bucuresti Opera v ismert énekesnője: este ismét vendég szinpadán. Ezuttal címszerepét énekel

— A bucuresti Opera v ismert énekesnője: este ismét vendég szinpadán. Ezuttal címszerepét énekel

— A bucuresti Opera v ismert énekesnője: este ismét vendég szinpadán. Ezuttal címszerepét énekel

— A bucuresti Opera v ismert énekesnője: este ismét vendég szinpadán. Ezuttal címszerepét énekel

— A bucuresti Opera v ismert énekesnője: este ismét vendég szinpadán. Ezuttal címszerepét énekel

— A bucuresti Opera v ismert énekesnője: este ismét vendég szinpadán. Ezuttal címszerepét énekel

UJ KELET Legújabb hírek

A párizsi sajtó komolyan számol az olasz-francia tárgyalások megszakadásával

Mussolini szándékosan ellentéteket akar teremteni Párizs és London között Berlin támogatásával Ha Párizs nem egyezik meg Rómával, úgy az angol-olasz egyezmény is kutba esik

Párizs, május 19. (Rador.) A Havas jelentése szerint, a ma reggeli francia lapok annak eshetőségét latolgatják, hogy Párizs és Róma között megszakítják a tárgyalásokat. Milyen nemzetközi következményei lennének ennek? — kérdeik a lapok. A Le Jour szerint, ha Franciaország nem jut meg egyezésre a római kormánnyal, az angol-olasz egyezmény is kutba esik.

ami maga után vonná a Chamberlain kabinet azonnali bukását és zürzavart idézne elő a konzervatív többség berkeiben, amit a munkáspártiak és a velük rokonszenvező konzervatívok használnának fel.

A Le Figaro szerint az olasz-francia tárgyalások megszakítása az angol-olasz egyezmény formális elítélését jelentené.

A l'Excelsior hangoztatja, hogy bármilyen mély és érdektelen legyen is a békülékenységi óhaj,

az angol és francia politika vezetőinek nem szabad elfelejteniük a Mein Kampf ban felvázolt terveket, amelyek a francia-brit egyetértés megbontását célozzák angol-olasz-német összefogás érdekében.

A mesterkedés túl világos, hogy ne lehetne leálcázni. Megtörné az európai erők egyensúlyát, ami nem lenne se Anglia, se Olaszország érdeke, mert az utóbbi kényyszerülve lenne szembeszállni Németország egyeduralmi igényeivel.

A l'Oeuvre megállapítása szerint úgy látszik, hogy tegnap este óta új és erős olasz kampánnyal találjuk szembe magunkat, amit Németország támogat. Nem fér kétség hozzá, hogy Ciano gróf fel fogja kérni arra lord Perthet, a leginkább olaszbarát angol államférfiut, gyakoroljon minél nagyobb nyomást Franciaországra a benemavatkozás ügyében, hogy ezáltal Franco tábornoknak lehessen kedvezni, a spanyol köztársaságiak hátrányára, továbbá abban a reményben, hogy Franciaország és Anglia között nehézségeket támasszanak.

A Le Populaire szerint a jelenlegi nehézségeket Mussolini azon akarata teremtette, hogy velejéig kihasználjon egy olyan helyzetet, amit kedvezőnek talál érdekei számára. Míután elégtételt kapott Londonban és Genfben Abessziniát illetően, a Duce most a második játszmát is meg akarja nyerni, azt remélve, hogy a spanyol ügyeken keresztül ellentéteket teremthet London és Párizs között.

A Reuter londoni jelentése szerint valószínűleg látszik, hogy Lord Perth Ciano-nál tett megfogadásának célja volt elsimítani a francia-olasz tárgyalások utjában felmerült akadályokat.

A Havas londoni értesülései arról számolnak be, hogy az összes angol lapok szerint a francia-olasz tárgyalások utjában felmerült nehézségek nagyrészt annak az elégedetlenségnek tulajdoníthatók, amit Olaszországban a spanyolországi katonai helyzet igen lassu alakulása idézett elő. Egyes lapok megállapítják, hogy Mussolini szándékosan ellentéteket akar teremteni London és Párizs között.

Mint a Havas Rómából jelenti, Olaszország visszavonja képviselőjét az osztrák követséget biztosító államok küldöttségéből, amely Rómában tart ülést, hogy az Anschluss nyomán előállott helyzetet tanulmányozza.

Ezt a gesztust Németország hánti barátságos megnyilvánulásnak tekintik.

Az olasz-francia közeledés ügye az angol alsóház előtt

Mint Londonból jelentik, a szokásos szerdai brit minisztertanács Chamberlain miniszterelnök megbetegedése folytán elmaradt ugyan, de az újonnan kinevezett miniszterek szögházi bemutatkozása mégis megtörtént. Elsőnek Malcolm Macdonald gyarmatiügyi miniszter beszélt, aki vázolta, hogy mindenben követi előde, Ormsby Gore politikáját.

Ezután Wood légügyi miniszter tartotta meg programbeszédét, ismertetve azon tervét, hogy a légi felszerelés sikeres keresztülvitelére az előirányzott összeg kétszeresének kitalálását fogja kérni. Végül Stanley mutatkozott be dominium miniszteri minőségben. Ezután került sor az interpellációkra. Elsőnek Henderson munkáspárti kérdezte meg, hogy hajlandó-e a brit kormány elősegíteni a francia-olasz szerződés megkötését?

Erre Butler államtitkár azt felelte, hogy a brit kormány minden a békét előmozdító intervencióra hajlandó.

A japánok elfoglalták Szuceu városát

Sanghaj, május 19. Csütörtökön délelőtt a japánok elfoglalták Szuceu városának nyugati erődtornyait. Délre már majd az egész város a japánok kezében volt, a déli erődtornyok kivételével, ahol még 100.000 kínai katona folyt a véres uccai harcot.

A város legtöbb épülete lángokban áll a japánok megszakítás nélküli, 30 órás bombázása nyomán. A pánik lehathatlan a városban.

Újabb jelentés szerint Szuceu elfoglalása befejeződött. A kínai helyőrség dél felé vonul vissza. A kínai csapatok a Lunghaj-vasutvonal mentén lévő állásaik megerősítésén dolgoznak.

Tokiói jelentés szerint a Szuceutól északra húzódó kínai front vonala megtört a városnak a japánok által való elfoglalása folytán. A japán erők átkeltek a Hancsung és Tajercsung közti nagy csatornán.

Száz repülőgép ütközött meg egymással Castellon spanyol város felett

A felkelők újabb jelentései

Salamanka, május 19. (Rador.) A nemzetiek közleménye szerint a kedvezőtlen időjárás dacára csapatok folytatják előrenyomulásukat. Cecati körzetében a nemzetiek fontos állásokat foglaltak el, miután megtörték az ellenség ellenállását. Mosquerela körzetében szintén elfoglaltak több köztársasági állást. Az ellenséges támadást visszaverték. Corbalan körzetében

a nemzeti erők Val de Lirest uralják. Itt az ellenség mintegy 200 embert vesztett, 293 pedig foglyul esett. Az ütközetben lelőttek egy ellenséges repülőt.

Madridból jelentik, hogy a nemzetiek repülői Castellont bombázták, de áldozatokat nem szedtek. A délután folyamán száz repülőgép ütközött meg a város felett. Egy nemzeti vadász- és egy hárommotoros gépet lelőttek.

Szálasi visszavonul a politikai élettől?

A nácivezér állítólag megszakította kapcsolatait pártjával. Az Imrédy-kormány bemutatkozott a felsőházban

Budapest, május 19. (Rador.) A Friss Ujság című lap szerint Szálasi Ferenc megszakította a magyar nemzeti szocialista párttal kapcsolatait. Szálasi levelet intézett a párthoz, közölve, hogy felhagy a politikával, amennyiben felfogását félreértették és mert mozgalmá sulyos helyzetet idézett elő.

Egyidejű budapesti jelentés szerint az új magyar kormány megalakulása alkalmából Imrédy Béla magyar miniszterelnök üdvözlő táviratot küldött Mussolini, Hitlernek és Szladkovszky lengyel miniszterelnöknek. Mussolini választáviratában hangoztatja, hogy a fasiszta kormány boldog lesz, ha folytathatja sikeres együttműködését a magyar kormánnyal és rajta lesz, hogy minden téren elősegítse a két ország kapcsolatait. Hitler válaszában megállapítja, hogy a német birodalmi kormány

célja Magyarországgal való barátság ápolása és elmélyítése. Szladkovszky lengyel miniszterelnök táviratában biztosítja a magyar kormányt munkájáról, mely a két ország közötti kapcsolatok marandóvá tételére irányul.

Mint Budapestról jelentik, az Imrédy-kormány ma bemutatkozott a felsőháznak, amely igen melegen fogadta a kormánynyilatkozatot.

Juliusban Berlinbe utazik az olasz király

Róma, május 19. Illetékes körök tudni vélik, hogy Victor Emanuel olasz király elfogadta Hitler meghívását és július folyamán Berlinbe utazik.

Befejeződtek a román-magyar árucseretárgyalások

Budapest, május 19. A külügyi hivatalban befejezték a magyar-román árucseres és fizetési forgalomra vonatkozó tárgyalásokat. A tárgyalásokon meghatározták a két ország árucseréjét és a fizetési feltételekre vonatkozólag abban állapodtak meg, hogy a lej és a pengő követelések az eddigi szabad értékesítés helyett meghatározott árfolyamon nyerne elszámolást. Az új megállapodás júniusban lép életbe.

Megdöböntő politikai gyilkosság a szovjet határon

Varsó, május 19. A varsói lapok megdöböntő politikai gyilkosságról számolnak be. Nielgoroje szovjet határállomáson a GPU emberei a moszkva-párizsi gyorsított leszállították Perszkin szovjetfutárt és a GPU irodájába vitték, ahol közölték vele, hogy trockijista üzemekkel vádolják. Perszkin anélkül, hogy egy szót válaszolt volna, hirtelen előrántotta revolverét és a hirt tudtára adó tisztelet agyonlőtte. A szobában tartózkodó őrség erre több lövést adott le Perszkinre, aki nyomban meghalt. A szovjetfutár állítólag nagyfontosságú okmányokat akart kicsempészni Moszkvából.

Henlein Hitlerrel tartózkodik

Prága, május 19. A szudeta-németek körében nyugtalanságot váltott ki az a hír, hogy a nemzeti statutumot még nem juttatták el a párthoz. Henlein eddig még nem kapott meghívást Hodzsa miniszterelnökhöz, hogy a tervbe vett tárgyalásokat megkezdjék. Egyébként a lapok arról számolnak be, hogy Henlein az Alpesekben tartózkodik, más szóval Berchtesgadenben van kihallgatáson Hitlerrel.

LEGUJABB SPORT

Játék nélkül győzte le a Dacia Unireat az FC Rapid

Bucuresti tudósítónk telefonálja: Ma délután kellett volna eldöntésre kerüljön a Rapid FC—Dacia Unirea nemzeti bajnoki labdarugó mérkőzés. A Dacia Unirea azonban nem jelent meg a mérkőzés színhelyén és így az FC Rapid játék nélkül nyert az ide vonatkozó szabályok szerint 3:0 arányban. Az ily módon szerzett két pont révén az FC Rapid csoportjában megnyerte a bajnokságot és minősítette magát az ország bajnokság döntőjére.

A rugby Európa-bajnokság küzdelme során a bucaresti ANEF pályán ma délután játszották le a Németország—Románia mérkőzést. Győzött Németország 8:3 (8:3) arányban. A mérkőzésre tizezer néző volt kíváncsi.

Uj könyvek: Demény P.: Kína küzd 40 lej. Sándor Pál: A történelmi materializmus története 92 lej. dr Földes: A fejlődés ugrásszerűsége 40 lej. stb., stb. Kérjen teljes jegyzéket. — Leon Homo: A római kultúra, Croiset: A görög kultúra, kötetje 198 lej Lepage-nál Cluj. Postán utánvétellel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomdája Cluj. Strada Baroni L. f. 13. Telefonszám: 18-60.

10. Telefon: Havonta 110 óra 600, egy félóra: Havonta 12, Hirdetők: „UJ KELET” napi kiadás. Cikkünk: Irtás megje

Már a hollandi

Már ők is e számolnak. Me mataik révén kel rendelkezni felül. Minden ők is készülné

Természetes évszázadok alk nyelik előírják. Jözanul, me verkeznek, els tosnak, „hogy szükség eseté szzerrel való e Es kiszámít tere biztosított nemcsak odah behet adni. A hadakozó

Német g

A bécsi, Neues Wiener győzelmekről szemléprázta pesten pár díjrol.

Elmondja, Stakes győzt viselte. Büszk először ismét kusan szép dí paripát Heim nevelte. Persz ján (hisz' eb hírhedt etveke Megtudjuk, Franklin, an aevetekt Hom zóldrel látja nak egyéb vo

Természetes nevé sem. N is ismerős. A bal fia. Visz A tudósítá egyet nem v nevé, aki — nevelőt fogad magas napid nirozta a eg trülbñ istáll nevé nem m ke tudósító meg. Dr Ton Tonelles u miatt nem k zelméni.

Vallás a mag

A budape panaszkodna resszonra s amennyire s és még kitta megiltotta bukát az u Budapestre. 50.000 vend nem is min csak azért hogy egyse

Most meg mondotta le ban indult kifag Néhány h dőének hal határról. T csak protes resszus all akarják me ket, még c szertien a z